

ОСИГУРАНИКА

ГОДИНА XLІ • БРОЈ 9 • БЕОГРАД, 15. МАЈ 2010. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

РФ ПИО
ПРОВЕРА
ОБРАЗАЦА М-4
ПРЕКО ИНТЕРНЕТА

Еко и етно
АКТИВАН ОДМОР
НА СЕЛУ
И САЛАШИМА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

ДИРЕКТОР:

В. д. Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs**СЕКРЕТАРИЈАТ:**011/2017-437
факс: 2017-418**РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:**Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:**Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs**ШТАМПА:**

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Првомајски празници су били и прошли, а судећи по начину како смо их обележили, чини се да су радни људи у Србији изабрали да три слободна дана проведу одмарајући се, док се колективни дух углавном манифестовао кроз заједничко јело и пиће. Протеста је било, није да није, али више зато што прилика налаже и да се раднички празник не би баш свео на роштиљаду по ливадама. Синдикалци су рутински одрадили свој посао, а запослени, чије интересе би требало да бране, изгледа да више нису заинтересовани да на тај начин врше притисак на државу и послодавце. Или, пак, своје синдикалне лидере не препознају као некога ко може да им обезбеди сигурност посла и достојанственије услове рада.

Рекло би се да код нас уствари преовлађују два основна схватања функције синдиката – ако се она већ не своди на набавку зимнице и огрева по повољним ценама или на кредит, синдикат се најчешће разуме као неко ко ће уместо нас да уради наш посао. Али, чак ни најидеалније организоване синдикалне организације са активистички расположеним ли-

дерима то не могу саме јер основна снага синдиката и јесте јединство и масовност.

У време када светска криза укида хиљаде радних места и у земљама где синдикална борба има дугачку традицију, заиста је питање како се изборити за појединачно право сваког запосленог. У Француској, у којој је јуна 1968. штрајковало седам милиона људи, данас је синдикално организовано свега осам одсто запослених; скоро половина запослених у Немачкој има уговор на одређено време, док само десет одсто њих касније добије стални посао, а највећи британски синдикат и његов амерички пандан са укупно више од три милиона чланова недавно су најавили спајање ради боље заштите радника од последица кризе и глобализације.

Чињеница је, дакле, да су синдикалне организације данас скоро свуда слабије и мање утицајне него пре педесет година, али су и даље једини инструмент преко кога радници могу да добију улогу пуноправног преговарача са послодавцем, да изборе бољи статус и заштиту својих права, промовишу нова законска решења, једном речју – да утичу на квалитет сопственог живота.

М. Јовановић

Вашари и „ијаде“

Вашари и сабори су од словенских прапочетака, преко средњовековне Српске државе опстали и у периоду страних окупација. Ове светковине и данас трају и имају верски, привредни и културни карактер. Радост је неизоставан елемент прослава и окупљања, и представља спој духовног и телесног весеља. О значају вашара сведочи чињеница да су евидентирани и у црквеном календару. У српским селима и мањим местима организују се и многобројне манифестације посвећене музици, јелу и пићу, оне које су намењене бербама грожђа у винородним регионима, као и регате, смотре народног стваралаштва и многа друга окупљања. Србија је земља са више од седам стотина оваквих манифестација. Нарочито су популарне такозване „ијаде“ посвећене

гастрономским специјалитетима (пршutiјада, купусијада, бостанијада, штрудлијада, јагодијада...). Месец мај је богат таквим догађањима, а међу њима су: „Сајам меда и вина“ у Неготину, „Мајстори котлића“ у Белој Цркви, „Палићке винске свечаности“, „Фестивал кулена“ у Бачком Петровцу, „Јагњијада“ у Младеновцу, „Куленијада“ у Ердевику, „Етнофестивал“ у Инђији, „Хомолски мотиви“ у Кучеву, „Прела и посела“ у Доњој Топлици, „Ракијада“ у Прањанима, „Дани владике Никоља“ у манастиру Лелић.

Вашари се 6. маја сваке године одржавају у насељима Каона, Рибаре и Стопања, а затим је, закључно са 28. мајем, нанизано више од двадесет места у Србији.

Ј. Оцић

ИЗ РАДА ФОНДА ПИО: У СУСРЕТ ПОСЛОДАВЦИМА

Провера М-4 образаца преко интернета

У поступку контроле података систем је програмиран тако да аутоматски проверава унос и указује на грешке, те послодавац може бити сигуран да су припремљени образци исправни и да неће бити враћен са шалтера Фонда

Да би правилно и без грешака попунили образац о плаћеним доприносима за запослене, послодавци више не морају да по неколико пута долазе у Фонд ПИО и сваки пут стоје у редовима, већ прелиминарну контролу могу једноставно да ураде преко интернет апликације Фонда.

– На сајту Фонда www.pio.rs на насловној страни пише: Провера М-4К, што значи колективне пријаве, дакле оне коју послодавци предају за своје запослене за претходну годину. Уколико тачно следе упутства дата за коришћење интернет провере обрасца, послодавци ће уштедети и своје и наше време, али и новац. У поступку контроле података преко интернета систем је програмиран тако да аутоматски проверава податке и указује на грешке. Када то уради на овај начин, послодавац може бити сигуран да су припремљени подаци исправни и да неће бити враћен са шалтера Фонда када их достави на дискети или у штампаној форми – објашњава за наш лист Зоран Сутара, директор Сектора информатичких технологија РФ ПИО.

Зоран Сутара, директор Сектора ИТ

Матична евиденција спада у једну од основних делатности Фонда и веома је важно да се сви подаци ажурно воде, као и да послодавци редовно и на време предају све потребне обрасце са подацима о запосленима јер је то и једини начин да им се, кад дође време, обрачуна заслужена пензија:

– Послодавци су и до сада пријаве доносили у електронском облику, то јест на дискетама, за скоро половину од укупно 2,6 милиона запослених. Значи, ми смо већ имали у електронском облику пријављено негде око 1,2-1,3 милиона рад-

ника, али је поента у томе да су њихови послодавци долазили у Фонд да донесу те дискете или да исправе евентуалне грешке на њима а сада то више не морају. Сада могу преко интернета да изврше све измене и поправке у свом М-4 образцу за запослене. И они послодавци који до сада нису образце предавали у електронском облику, већ су их доносили на папиру, моћи ће такође да их проверавају путем интернета. Да би приступ интернет апликацији био максимално безбедан, потребно је да послодавац унесе неколико података: регистарски број обвезника уплате доприноса, ПИБ и заштитни код – објашњава Зоран Сутара.

Оваква провера ће смањити гужве у Фонду ПИО, уобичајене за ово доба године када се предају пријаве о плаћеним доприносима за запослене.

– Иначе, целокупан развој овог сервиса осмишљен је и урађен у Фонду. Запослени у Сектору информатичких технологија су осмислили и прилагодили програм за коришћење преко интернета у договору са колегама из Сектора за остваривање права из ПИО и матичне евиденције. Све је урађено у складу са увођењем електронске управе и оваквог начина пословања у Србији и ово је наш први корак ка испуњавању стратешких циљева. Технички гледано, безбедност приступа сајту и пренос података у пријави су заштићени најсавременијом ССЛ крипто-заштитом, тако да сви послодавци могу без бриге да користе предности интернета у свом пословању када је о овим пријавама реч – истиче Влада Милошевић, начелник одељења за послове апликација у Сектору ИТ.

После овог првог корака ка електронском пословању, у плану су и интернет сервис за грађане који ће на тај начин имати увид у податке којима Фонд располаже. То значи да ће свако путем свог матичног броја уз одређену заштиту моћи да провери све податке о свом запослењу: да ли га је послодавац уредно пријавио, да ли му на време уплаћује доприносе, речју сви подаци којима Фонд ПИО располаже о неком запосленом биће и њему доступни путем интернета.

В. А.

Скоро 8,5 милијарди државних динара за повезивање стажа

Дуг за неплаћене доприносе је око 200 милијарди динара, а бар половина је ненаплатива. Око 100.000 људи не може у пензију због несавесних послодаваца који су једноставно занемарили своје обавезе. У току је акција повезивања радног стажа коју поново финансира држава и за коју је до 10. маја из државне касе дата једна и по милијарда динара. Иначе, у првом кругу повезивања стажа држава је у те сврхе издвојила пет и по милијарди динара, а у другом и трећем скоро 1,4 милијарду. У првој оваквој акцији повезано је око пола милиона година стажа радницима којима послодавци нису уредно плаћали доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Обележен дан Крагујевца

На Ђурђевдан 1818. године, кнез Милош Обреновић је донео одлуку да Крагујевац одреди за престоницу нове српске државе. Због те његове одлуке Крагујевчани 6. мај прослављају као дан града.

Централно догађање овогодишње прославе била је карневалска поворка у којој су учествовали сви, од најмлађих Крагујевчана до полицијске коњице и љубитеља „фића“. Славило се до увече када је на главном градском тргу концерт одржао Владо Георгиев.

Прослава дана града већ традиционално траје три дана и прерасла је у значајну музичку манифестацију. Концерте на тргу испред Градске скупштине одржали су и Бајага и инструктори, Масимо Савић, Лена Ковачевић, Влада Дивљан и други.

Дане града обележили су и Јоаким-фест, фестивал позоришних представа домаћих аутора, XII Међународни луткарски фестивал „Златна искра“, као и 41. Сусрети професионалних позоришта лутака Србије.

„Да“ у 400 гласова

На платоу испред Старог двора у Београду одржана је 12. „Свадба за маштање“. Судбоносно „да“ рекло је 200 парова из Београда, Новог Пазара, Приштине, али и из Мостара, Вуковара, Шибеника, Никшића Бањалуке, Цириха, Салцбурга, Париза и Венецуеле. Венчање је било бесплатно, а младенци су добили и бројне поклоне од спонзора.

До сада се на „Свадби за маштање“ венчало више од хиљаду парова, а за наредно

венчање већ се пријавило њих 26. Предност имају парови који први пут ступају у барк, а у случају да их се не пријави довољно, и они који желе и по други пут да се опробају у брачним водама моћи ће за кума да добију град Београд.

Интегра – компјутерски интегрисана фабрика

У Београду је одржан 54. међународни сајам технике и техничких достигнућа. На сајму се представило више од 700 излагача из 23 државе. Приказано је 140 технолошких новитета, а највише из области опреме за мерење, контролу и управљање системом производње, примењених рачунарских система, аутоматизације производње, примене обновљивих извора енергије...

Централно место овогодишњег сајма била је Хала један, у којој је представљена – Интегра, компјутерски интегрисана фабрика 21. века, која обједињује аутоматизацију, комуникацију, управљачке системе и софтвере. Изузев робота, новосадске фирме ICM, који смо могли видети и претходних година, у овој хали готово да уопште није било наших фирми које се баве машинама са нумеричким управљањем.

Новитети из области енергетике и расвете представљени су у Хали два, у Хали четири климатизација, грејање и хлађење, а у Хали три процесна техника.

У оквиру сајма одржан је научно-стручни скуп „Информатика“, посвећен новим трендовима у развоју информационих система, и трибина о интелектуалној својини.

Концерт хора деце са посебним потребама

„Исон“, хор који окупља децу с посебним потребама из новосадске Школе за основно и средње образовање „Милан Петровић“, одржао је крајем априла концерт „С љубављу и песмом...“ у Свечаном холу Владе Војводине. Покровитељ ове манифестације, у част прославе Првог маја, био је Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова.

За пет година постојања „Исон“ (термин за први и основни тон који изводи више певача) имао је много хуманитарних концерата, наступа на добротворним баловима и у радио и телевизијским емисијама, а основна начела и правци у развоју овог хора су музико-терапија, социјализација деце са посебним потребама, квалитетно креирање њиховог слободног времена и разбијање предрасуда о особама с посебним потребама.

Скупљи живот у априлу

Цене на мало робе и услуга у Републици Србији у априлу 2010. године у просеку су више за 1,1 одсто у односу на претходни месец; у односу на исти месец 2009. године више су за 7,4, а у односу на децембар прошле године за 4,2 одсто.

Трошкови живота у Србији у априлу 2010. године у односу на претходни месец у просеку су виши за 0,6 одсто; у односу на исти месец 2009. године повећани су за четири процента, а у односу на децембар протекле године за 2,6 одсто.

Сајам пољопривреде

Међународни сајам пољопривреде одржаће се по 77. пут у Новом Саду од 15. до 22. маја 2010. године. Поред домаћих најзначајнијих компанија у агроиндустрији, пољопривредној производњи и механизацији, представиће се и велики број страних излагача из: Аустрије, Босне и Херцеговине, Бразила, Бугарске, Црне Горе, Француске, Холандије, Хрватске, Индије, Индонезије, Италије, Канаде, Кине, Мађарске, Македоније, Немачке, Словачке, Словеније, Пољске, Португалије, Републике Српске, Румуније и Турске.

Значајна новина је што ће од ове године Мађарска бити земља партнер, што доноси нови квалитет за учеснике и посетиоце најзначајнијег догађаја у области пољопривреде и агроиндустрије у југоисточној Европи.

Прошле године на Новосадском сајму било је 1.600 излагача, посетило га је 500.000 људи, а за време његовог трајања одржано је и 40 научних скупова.

Дан Зајечара

Зајечар 10. маја обележава Дан града и тим поводом је и ове године одржан већи број манифестација. Прослава града била је посвећена и малишанима програмом „Ми деца изградићемо град“. У галерији Народног музеја отворена је изложба радова насталих на прошлогодишњој ликовној колонији „Гамзиград“, а на касноантичком локалитету Феликс Ромулијана одржана је свечана академија на којој су уручена

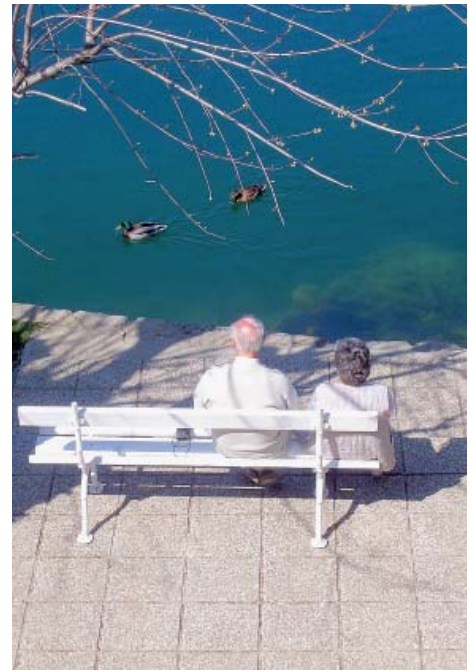
јавна признања града Зајечара, након чега је уприличен концерт Видинске филхармоније. У позоришту „Зоран Радмиловић“ представљена су сабрана дела зајечарског песника Томислава Мијовића.

Зајечар се први пут спомиње 1466. године у турском тефтеру везаном за становништво видинског пашалука. Овај град у источном делу Србије данас броји готово 40.000 становника.

Исплата пензија

Исплата првог дела априлског чека пензионерима из категорије запослених почела је 11. маја.

Пензионисаним војним лицима први део пензија за април исплаћен је 6. маја. Пензионери самосталних делатности примили су целе априлске пензије 5. маја, а бившим пољопривредницима први део априлских припадности исплаћује се од 7. маја.

Субвенције у право време

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде почиње да исплаћује новац пољопривредницима, како је и најављивано, баш у време када је и најпотребнији. За захтеве који се односе на регрес за репроматеријал, а који буду поднети у првом овогодишњем року, од 1. маја до 30. јуна, Министарство пољопривреде кренуће са исплатом већ од 15. маја, а сва средства ће бити исплаћена до краја јула ове године.

За пољопривреднике који буду поднели захтеве у другом року, од 1. до 30. септембра, новац ће бити исплаћен до краја октобра 2010. године. Током маја почели су да пристижу захтеви за подстицаје и по уредбама које се тичу виноградарске, воћарске и сточарске производње, затим за подстицаје за набавку нових трактора и прикључне механизације, хладњача, силоса, као и инвестиције у производњу и прераду млека и меса. Исплате пољопривредницима по свим овим уредбама ће кренути већ у другој половини маја према динамици подношења захтева.

ПОСЕТА МИСИЈЕ ММФ-а СРБИЈИ

Влада предлаже повећање плата и пензија

Главне теме двонедељних преговора – пензијска и пореска реформа и Закон о фискалној одговорности

Србија је до сада повукла три рате кредита од Међународног монетарног фонда у укупној вредности од 1,47 милијарди евра, а у нацрту Закона о фискалној политици, који ће бити представљен мисији Монетарног фонда, држава ће се обавезати да удео јавног дуга у БДП-у не пређе 40 одсто, да повећа издатке за инвестиције, смањи минус у буџету и трошкове за плате и пензије. Издаци за пензије тренутно чине 13 одсто бруто домаћег производа, док трошкови за плате износе 10 одсто свега што наша привреда створи за годину дана. Раније се спомињало да ће се до 2015. године удео пензија смањити са 13 на 10 процената, а удео плата са десет на осам одсто. Међутим, коначне бројке требало би да буду договорене у наредне две недеље у разговорима са делегацијом Међународног монетарног фонда.

Влада је, како је оцењено приликом претходне посете ММФ-а нашој земљи, испунила све договорене критеријуме који се односе на 2009. годину: планиран дефицит буџета био је 134 милијарде динара, а износио је 121 милијарду; текућа потрошња је, уместо планираних 695 милијарди динара, била мања за шест милијарди и износила је 689 милијарди динара, док је лимит на комерцијална задуживања Србије био одређен на 550 милиона евра, а остварено је знатно мање. ММФ-у ће

током ових преговора бити понуђен договор по коме ће Србија ове године имати мањак у буџету око четири процента БДП-а, а за пет година то учешће би требало да се сведе на око један одсто. Предвиђено је да се он покрива повољним кредитима.

Премијер Србије Мирко Цветковић изјавио је агенцији Бета да влада има жељу да повећа пензије и плате буџетских корисника, и да ће се могућности за то сагледати у разговорима са мисијом Међународног монетарног фонда. Он је објаснио да се анализира могућност повећања плата и пензија у овој години од седам одсто, што је приближно предвиђеној инфлацији.

Како је најављено из канцеларије ММФ-а, мисија коју предводи Алберт Јегер у Србији ће боравити до 26. маја а главне теме двонедељних преговора биће Закон о фискалној одговорности и реформа пореског и пензијског система у Србији. **В. А.**

ОКО ДВЕ И ПО ХИЉАДЕ БЕОГРАДСКИХ ПЕНЗИОНЕРА БЕСПЛАТНО У БАЊЕ

И ове године десет дана одмора

Има око седам хиљада пријављених корисника пензија међу којима многи не испуњавају услове за опоравак у бањским лечилиштима о трошку Фонда

На овогодишњи оглас за бесплатан одмор у српским бањама преко Фонда ПИО пријавило се око седам хиљада београдских пензионера. Одговарајућа служба у филијали Београд у Немањиној 30 ужурбану ради на уносу података и до сада је обрађено више од 5.000 захтева, сазнајемо од надлежних у Фонду. Око хиљаду и по захтева је одбијено као неосновано јер су корисници боравили бесплатно у бањи прошле или претпрошле године (а

И Гамзиградска бања на рате

После текста у прошлом броју о бањском одмору на рате нашој редакцији су се јавили надлежни из Гамзиградске бање са информацијом да и код њих боравак и лечење може да се плати на шест месечних рата административном забраном од пензије. Број телефона на који заинтересовани треба да се јаве је 019/450-442.

Из Специјалне болнице за рехабилитацију Бања Кањижа су нас обавестили да заинтересовани грађани могу да се информишу и на телефоне 024/875-163 и 024/875-357.

могу да конкуришу сваке четврте), док је за сада 3.500 захтева прихваћено и биће прослеђено комисији на разматрање и одлучивање.

Иначе, из Београда ће ове године на бесплатан одмор и опоравак отићи 2.431 пензионер. Спискови оних који су бесплатно „добили бању“ биће истакнути у удружењима пензионера до краја маја, а рок за жалбу је осам дана од дана објављивања. После истека тог рока комисија ће према коначним листама одредити

ко у коју бању треба да иде, зависно од медицинске документације, и тада ће свако од њих на кућну адресу добити информацију о томе у које лечилиште и када треба да се јави.

Да подсетимо, Фонд рефундира и трошкове пута у висини аутобуске или возне карте другог разреда, а неке бање (Врњачка, Пролом) у које је упућено више пензионера организују и сопствени превоз.

В. А.

Субвенције и послодавцима и незапосленима

Један од највећих проблема са којима се данас суочава наше друштво јесте незапосленост. На почетку 2010. године у Србији је евидентирано око 21.000 више незапослених у односу на крај претходне године, а у Војводини је то повећање износило око 7.000 нових људи без посла. Према речима Мирослава Васина, покрајинског секретара за рад, запошљавање и равноправност полова, у овој години очекују нас још два „удара“ у овој области:

– Мислим, пре свега, на окончање процеса приватизације преосталих друштвених предузећа и на последице стриктне примене Закона о стечају (у блокади дужој од три године налази се 71.000 предузећа у Србији), због чега ће знатан број људи изгубити посао и пријавиће се на евиденцију Националне службе за запошљавање. Ако успемо да амортизујемо поменуте „ударе“, очекујем да ће 2011. бити година стабилизације нашег тржишта рада – појаснио је Васин.

Делујући превентивно у том правцу покрајинска влада је крајем априла расписала два конкурса ради субвенционисања отварања нових радних места у Војводини. Наиме, Секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова обезбедио је из покрајинског буџета 260 милиона динара за програме samozapošljavanja и новог запошљавања у 2010. години. Пријаве на оба конкурса примају се од 4. маја, а конкурси су отворени док се не утроше средства предвиђена за ову намену.

Покрајинска администрација је одлучила да са нешто више новца стимулише послодавце из неразвијених општина како би подстакла запошљавање и равномернији развој у свим деловима Војводине. Тако је на конкурс за отварање нових радних места предвидела субвенције послодавцима из најнеразвијенијих општина (Житиште, Пландиште и Нова Црња) у износу од 160.000 динара по раднику. У неразвијеним и недовољно развијеним општинама (Ириг, Ковачица, Опово, Сремски Карловци, Тител, Чока, Алибунар, Апатин, Бела Црква, Жабал, Мали Иђош, Нови Бечеј, Сечањ, Оџаци и

Синиша Надбантић, Мирослав Васин и Владимир Срдић

Србобран) доделиће им по 130.000 динара по новозапосленом лицу. У свим осталим општинама Покрајине послодавци ће добити по 80.000 динара када „ухлебе“ незапослено лице, а уз то и додаток од 50.000 динара када упосле лица која се теже запошљавају, односно особе са инвалидитетом, самохране родитеље, жене, Роме, избегла и расељена лица, повратнике по споразуму о реадмисији, старије од 50 и млађе од 30 година. Овај додаток послодавци ће добити и ако запосле дугорочно незапослена лица, људе који траже посао и налазе се на евиденцији Националне службе за запошљавање, а недостаје им две године или мање до стицања права на пензију по Закону о ПИО, као и они који отварају радно место у привредном друштву или предузетничкој радњи који су регистровани за производњу, прерађивачку или занатску делатност, или су у области пружања услуга социјалне заштите.

Након добијања субвенције послодавци су у обавези да заснују радни однос са незапосленом особом у трајању од најмање 24 месеца, са пуним радним временом. Такође, морају редовно да уплаћују социјалне доприносе за та лица и да достављају доказе о томе.

Током 2011. године очекује се стабилизација тржишта рада. Велико интересовање послодаваца за јавне радове

Незапослени који желе да се окушају у приватном сектору могу да се пријаве на други расписани конкурс, за субвенцију државе од 160.000 динара у једнократном износу. Према одредбама овог конкурса, и уколико се више незапослених лица удружи ипак ће морати појединачно да поднесу захтеве за коришћење поменутог новца.

Када преузму понуђених 160.000 динара, корисници имају обавезу да обављају регистровану делатност најмање годину дана, да у том периоду уплаћују социјалне доприносе, као и да приложе доказе о томе.

Конференцији за новинаре, уприличеној поводом представљања поменутих конкурса, присуствовали су, осим Мирослава Васина, и Владимир Срдић, директор Покрајинске службе за запошљавање, и Синиша Надбантић, директор Филијале НСЗ Нови Сад. Они су саопштили да у овој години постоји велико интересовање послодаваца за обављање јавних радова у Војводини и Јужнобачком округу, тако да је до краја априла, кроз понуђене пројекте, већ предложено ангажовање 4.803 радника на овим пословима.

Текст и фото:
Мирослав Мектеровић

КОНВЕНЦИЈА УГС „НЕЗАВИСНОСТ“ УОЧИ 1. МАЈА

Синдикат мора да се пробуди

Уједињени грански синдикат „Независност“ је, поводом Првог маја – Међународног празника рада, одржао 29. априла у београдском Дому синдиката конвенцију под називом „Свечано обележавање 20 година кризе“.

Осим делегата из свих крајева Србије, председника овог синдиката Бранислава Чанка и два потпредседника

Криза дуга две деценије, приватизација неуспешна, а уплата доприноса за ПИО произвољна воља послодаваца – закључци су са скупа одржаног у Дому синдиката у Београду

Са протеста УГС „Независност“

– др Зорана Стојиљковића и Славка Влаисављевића, конвенцији су присуствовали и Михаел Ерке, директор београдске канцеларије Фондације „Фридрих Еберт“, Петар Василев, испред СЛА – швајцарске организације за помоћ свету рада, Чеданка Андрић, секретар Социјално-економског савета Владе Србије, и многи други гости.

Сам назив конвенције је, према речима Бранислава Чанка, порука јавности да наша економска криза траје већ двадесет година, и то тако да се ни резони између појединих периода не могу приметити. Приватизацију у Србији

Чанак је оценио као неуспешну – у односу на оне из већине бивших европских социјалистичких земља, пошто је она досад само омогућила да се мали број људи обогати. Слично мишљење је био и др Зоран Стојиљковић.

– Наш синдикат је подржавао социјално избалансирану приватизацију, али данас имамо оцену да се то није десило, и да она у великом броју случајева није била успешна. Блокиран је рад републичког Социјално-економског савета, и ми као синдикат морамо сами изаћи у јавност са својим програмом за побољшање услова живота и рада у

Србији. Народ је разочаран и нема више поверења ни у кога, па ни у синдикате, и зато ми морамо да се повезујемо са синдикатима у региону да бисмо остварили заједничку стратегију деловања и да бисмо поручили властима да свој посао морају да раде боље и одговорније – рекао је Стојиљковић.

Синдикални активисти су на скупу приметили, самокритично, да је економска криза у Србији добрим делом проузрокована и тиме што синдикати нису довољно јаки.

– Ова година је кључна за наш синдикат, и полагамо велики испит, морамо да се

пробудимо и препоручимо Србију. Не можемо само да критикујемо, већ морамо и да предложимо решења за која ћемо придобити подршку и запослених, али и стручне јавности и науке – поручио је са овог скупа Славко Влаисављевић.

Бранка Петровић, председница новосадске организације УГС „Независност“, каже да су у Синдикату незадовољни данашњим статусом запослених у Србији, али и својим односима са послодавцима и државом. Међутим, и пред тога спремни су да преговарају са њима, а ако то не успе, примениће остале методе синдикалне борбе у заштити радничких интереса.

Када је у питању систем пензијског и инвалидског осигурања у Србији, Бранислав Чанак је оценио да је данас највећи проблем финансијско „пуњење“ ПИО Фонда, које је „очајно“, па Фонд све више зависи од буџета Републике Србије. Он сматра да је решење у новом запошљавању и отварању већег броја радних места, да би било више корисника који уплаћују допринос за ПИО.

– Они који не уплаћују редовно допринос треба да снесу санкције државе, која треба томе да стане „на реп“, јер уплата доприноса није нека произвољна обавеза послодавца, већ је то њихова законска обавеза, и не могу они да се премишљају да ли ће то урадити или не, већ просто морају да је изврше. С друге стране, држава има апарат за контролу примене Закона о ПИО, и нека га коначно употреби. На тај начин Фонд би смањило зависност од буџета барем за 15 одсто – био је категоричан Бранислав Чанак.

Текст и фото:
Мирослав Мекеровић

Добротом против насиља

Низом акција обележен Светски дан Црвеног крста – 8. мај и Недеља Црвеног крста

Ове године, у 134. години од оснивања, Црвени крст Србије обележио је 8. мај – Светски дан Црвеног крста и Недељу Црвеног крста од 8. до 15. маја, под слоганом „Добротом против насиља“. Међународна федерација друштва Црвеног крста и Црвеног полумесеца и Међународни комитет Црвеног крста (МКЦК) заједнички су предложили да тема овогодишњег обележавања Светског дана ове организације буде „урбанизација“, тачније њене последице по заједницу.

– Данас више од 50 одсто светске популације живи у урбаним срединама, уз очекивања да ће градови земаља у развоју у наредне две деценије имати раст становништва од 95 одсто – рекао је Пол-Анри Арније, шеф регионалне делегације МКЦК, на конференцији за медије одр-

жаној поводом Светског дана Црвеног крста.

Током Недеље Црвеног крста код нас је реализовано више програма. У оквиру акције „Пакетић за новорођену бебу“ подељено је око 2.000 пакета (са основним артиклима за бебе, укључујући и „радосницу“) свим бебама рођеним у 58 породилишта у Србији од 8. до 15. маја. Уредбом Владе Србије штампана је доплатна маркица а остварени приход биће употребљен за програм под називом „За доброту сваки дан је добар дан“, посвећен борби против насиља у школама. Посебна пажња посвећена је добровољним даваоцима крви. У Дворани културног центра у Београду 11. маја премијер-

но је приказан играни филм „Бели анђео“, који су снимили волонтери Црвеног крста из Ужица а тема филма је добровољно давалаштво крви. Томе је био посвећен и конкурс литерарних и ликовних радова за ученике основних и

средњих школа који су писали и сликали на тему „Крв живот значи“.

Миланка Иванчајић

Уз помоћ 60.000 волонтера

Црвени крст Србије основан је 6. фебруара 1876. у Београду на иницијативу др Владана Ђорђевића, а први председник био је митрополит Михајло Јовановић. Задатак Друштва био је збрињавање избеглица које су долазиле у тадашњу Србију због босанско-херцеговачког устанка. Исте године Кнежевина Србија је, на иницијативу Црвеног крста, потписала Женевску конвенцију и 11. јуна Српско друштво ЦК добило је признање од Међународног комитета Црвеног крста.

Данашњу мрежу организације Црвеног крста Србије чине две покрајинске и 183 организације Црвеног крста у градовима и општинама. На свим нивоима организовања запослено је око 700 професионалаца, а програми се реализују уз ангажовање око 10.000 волонтера који редовно учествују у акцијама, и 60.000 волонтера који се повремено укључују у активности сходно својим афинитетима. Више од 60 одсто волонтера Црвеног крста Србије су млади.

Крајем 2005. године Скупштина Србије усвојила је Закон о Црвеном крсту Србије и тако дефинисала јавна овлашћења која је држава поверила овој организацији, а 2006. усвојен је Статут који је у складу са стандардима у Међународном покрету Црвеног крста и Црвеног полумесеца. Новоусвојени закон и статут дефинишу положај Црвеног крста Србије као независне хуманитарне, добровољне организације која је помоћни орган јавне власти у хуманитарној области.

Смањен број народних кухиња

Према речима проф. др Драгана Радовановића, председника Црвеног крста Србије, у односу на прошлу годину, када су радиле 53 народне кухиње, ове године њихов број је повећан на 67. Међутим, крајем априла је, углавном због недостатка средстава, престало са радом њих 15, тако да сада раде само 52 народне кухиње које припремају оброке за социјално најугроженије.

КАКО ДО СУБВЕНЦИОНИСАНОГ КЕШ И ПОТРОШАЧКОГ ЗАЈМА

За пензионере ограничења због година

Запослени и пензионери који примају до 30.000 динара могу да подигну готовинске и потрошачке кредите на три године уз камату од 7,5 одсто годишње, док је за оне који имају плату и пензију од 30.000 до 80.000 динара камата нешто виша и износи 8,95 одсто

Пре одласка у банку ради подношења захтева за субвенционисани кеш или потрошачки кредит, добро се распитајте о старосним ограничењима која постоје у већини од 18 банака које одобравају ове кредите. Најчешће нећете моћи да узмете зајам ако ћете у тренутку отплате последње рате имати више од 68 или 70 година. То значи да, ако хоћете кредит, у овом тренутку не можете имати више од 65 односно 67 година пошто се они одобравају на три године.

Постоје и банке где нема ограничења у годинама (засад само једна), али је у том случају потребан жирант. Због тога

у табели дајемо списак свих банака које ове зајмове одобравају, као и старосна ограничења за пензионере. Приликом избора банке, после увида у то на који начин можете да остварите зајам и дали имате право на њега (због година), имајте у виду и то да ће већина тражити да пензију примате преко њих. Готовинске кредите са субвенцијом државе могу да добију грађани који су држављани Србије, који су у сталном радном односу са редовним месечним примањима, и пензионери.

Право на позајмице имају они са платом, односно пензијом нижом од 80.000 динара и они чија укупна примања у домаћинству месечно не прелазе 160.000 динара. У овом тренутку на тржишту су најповољнији динарски зајмови. Са фиксном су каматом, што значи да се она неће мењати до краја отплате кредита. Али, било да се одлучите за кеш или потрошачки зајам, отплаћиваћете га три године с тим што је рата у првој години знатно нижа него у остале две. Прве године плаћа се само камата, без отплате главнице. Каматна стопа за ове кредите условљена је висином примања, па се онима са месечном зарадом до

30.000 динара каматна стопа обрачунава у висини од 7,5 одсто годишње, док је за оне чија се зарада креће од 30.000 до 80.000 динара каматна стопа 8,95 одсто. Накнада за обраду кредитног захтева износи 0,5 одсто висине траженог зајма.

Кредити од 100.000 до 300.000 динара

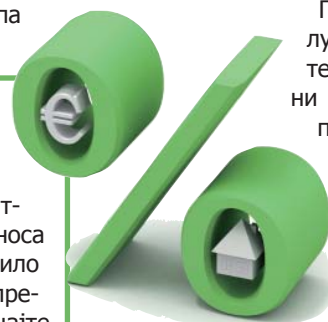
На пример, ако се са пензијом или платом до 30.000 динара одлучите за кредит од 100.000 динара, прве године отплате рата ће бити 625 ди-

нара, а у следеће две по 4.500 динара месечно. За зајам од 200.000 динара у првој години отплате рата ће бити 1.250 динара, док ћете у остале две године враћати по 9.000 динара месечно.

Они који имају пензију или плату већу до 80.000 динара могу да позајме максимално 300.000 динара, али је камата нешто виша. У том случају је за кредит од 100.000 динара рата у првој години отплате 746 динара, а у остале две 4.566 динара. Зајам од 200.000 динара враћа се у првој години по 1.492 динара месечно, а остатак по 9.132 динара у наредне две године. И коначно, ако зајмите максималних 300.000 динара, у првој години отплате враћа се 2.237 динара месечно, док у остале две године рата износи 13.698 динара. И то се неће мењати ни за један од ових кредита све до краја отплате.

Грађани који се одлуче да поднесу захтев за субвенционисани готовински кредит, поред захтева, који се добија у банци, треба да припреме и фотокопију личне карте (оригинал на увид) и изјаву о члановима домаћинства и висини њихових примања, као и податак да ли су они користили ову врсту зајма и у којој

они користили ову врсту зајма и у којој

Колики кредит можете да приуштите

Према устаљеним стандардима, након отплате месечне рате и плаћања трошкова хране, режија, одеће, превоза, хигијене и забаве, као и осталих ствари које живот значе, на рачуну треба да преостане још око 30 одсто износа месечних примања. Према истим принципима тај се минимум обрачунава било да је у питању самац или породица. Дакле, укупни трошкови не смеју да прелазе 70 одсто прихода – тек у том случају сте кредитно способни. Израчунајте сва месечна давања (годишња поделите са 12 месеци) и одузмите их од укупних месечних прихода породице. Тај износ умањен за 30 одсто показује допуштену максималну месечну рату. Толики кредит себи можете да допустите.

БАНКА	СТАРОСТ ПРИЛИКОМ ПОСЛЕДЊЕ РАТЕ КРЕДИТА
Комерцијална	70 година
Интеза	68 година
Еуробанк ЕФГ	65 година ко нема рачун у банци, а ко има 67 година
Уникредит	68 година
Сосијете женерал	нема ограничење, ако банкар процени, може да тражи жиранта
Чачанска	70 година
Креди банка	преко 70 година, потребан жирант
АИК банка	70 година
КБЦ банка	65 година
Креди агрикол	65 година
Рајфајзен	65 година
Ерсте	преко 65 година, потребан жирант
Привредна банка Београд	68 година
НЛБ банка	68 година
Марфин банка	65 година
Поштанска штедионица	68 година
Финдоместик	70 година
Хипо	68 година

банци. Изјава се даје под пуном материјалном и кривичном одговорношћу. Подносиоцу захтева за кредит потребна је и административна забрана оверена у фирми, а да би се проверила његова кредитна историја, потребан му је и захтев за извештај Кредитног бироа, који подноси у експозитури. Уколико је корисник у браку, потребно је понети и копију личне карте супружника, извод из матичне књиге венчаних, као и потврду о висини примања супружника.

У бању за 109 динара

Уколико се ипак одлучите да узмете зајам, имајте у виду да у понуди банака постоје различите врсте кредита, због чега треба добро да размислите и распитате се шта вам се нуди и шта највише одговара вашим потребама, кажу у Народној банци Србије. Обавезно се запитајте да ли можете да отплаћујете кредит. Да бисте могли да одговорите на ово питање, потребно је ставити на папир колико износе укупни месечни приходи, а колико расходи – након тога процените да ли ћете и касније бити у могућности да редовно измирујете обавезе.

За потрошачке субвенционисане кредитне додатно је потребна и оригинална профактура робе или услуге која се плаћа (нпр. профактура за намештај, подне облоге, плочице, или за путовање која се издаје у туристичкој агенцији). Онама који нису клијенти банке код које траже кредит, потребни су жиранти који, у зависности од тога где су запослени, такође треба да прибаве одређену доку-

ментацију. Тако у случају да је запослен у приватном предузећу, жирант треба да достави ОПЈ образац за последња три месеца, извод из банке о промету на текућем рачуну за исти период, копију радне књижице и извод из регистра Агенције за привредне регистре.

Уз ове зајмове може се купити само роба домаћих произвођача. Ако се одлучите за куповину фрижидера „горење”,

који тренутно кошта 14.468 динара, отплата у првој години ће бити по 90 динара месечно, док ће у остале две године месечна рата бити 651 динар. За отплату купљеног шпорета „алфа плам”, који кошта 17.000 динара, у првој години отплате потребно је 106 динара месечно, а у остале две 765 динара. Уз помоћ ових зајмова може се ићи и на одмор. Тако се може летовати седам дана уз пун пансион у хотелу „Звезда” у Врњачкој Бањи за укупно 17.500 динара. У овом случају кредит ћете у првој години отплате враћати по 109 динара месечно, а у остале две плаћаћете по 787 динара.

Јелена Алексић

ИНФОСТУД АНАЛИЗИРАО ОГЛАСЕ ЗА ПОСАО У 2009. ГОДИНИ

Занимања која се траже и у кризи

Гледајући 2009. годину, број огласа за посао је у односу на 2008. био скоро преполовљен – показује анализа тржишта запошљавања и огласа постављених на сајту poslovi.infostud.com. На основу те анализе, овај најпосећенији домаћи сајт посвећен запошљавању открива који су кандидати најмање а који највише осетили кризу, али и у којим областима је послодавцима било најтеже да пронађу раднике.

Продавци, чак и у кризној години, нису имали већих проблема да се запосле јер је лане за ова радна места било знатно интересовање послодаваца, а и за саму категорију посла трговина је било расписано највише огласа. Најмање објављених огласа у 2009. години било је за физичаре.

Гледајући број пријава кандидата, послодавци нису имали много муке да пронађу пословне секретаре, књиговође, комерцијалисте, возаче и маркетинг менаџере, али су, с друге стране, кандидати имали велику конкуренцију јер се на ове позиције пријављивало много заинтересованих. Такође, ако сте желели да се запослите као рачуновођа, менаџер продаје или кредитни службеник, за вас је било доста огласа, али је и конкуренција била највећа. Наиме, на огласе из поменутих области током 2009. године просечно се пријављивало више од 200 кандидата.

С друге стране, фармацеути, графички или веб дизајнери, програмери и електротехничари нису имали разлога за бригу јер се на релативно велики број огласа пријављивало мало кандидата. Баш због тога је послодавцима у 2009. години било нешто теже да пронађу раднике за ова радна места.

Прошла година по питању посла није била наклоњена социјалним радницима и психолозима. За ове позиције је било мало огласа, а доста пријава кандидата. Слична ситуација је била и за огласе за руководиоце лабораторија, микробиологе и ветеринаре. За наведене послове је потражња за радницима и иначе, независно од кризе, мала. Нешто другачије било је са фризерима, инжењерима заштите на раду или животне средине, којима је било тешко да пронађу посао, али и послодавцима није било лако да пронађу одговарајућег кандидата јер је за ове позиције, осим малог броја објављених огласа, и одзив кандидата био слаб.

Г. О.

ДВЕ НОВЕ КРЕДИТНЕ ЛИНИЈЕ ЗА ВОЈВОЂАНСКЕ ПАОРЕ

Средства за развој воћарства и сточарства

Покрајински фонд за развој пољопривреде у мају је расписао конкурсе за две нове кредитне линије: први пут је расписан конкурс за доделу кредита за набавку нове пољопривредне механизације (погонске, прикључне) у воћарству и виноградарству, а на другом конкурс одобраваће се зајам за набавку основног стада у овчарству и козарству. Новчана средства ће се додељивати пољопривредним газдинствима – правним и физичким лицима из АП Војводине, уписаним у регистар пољопривредних газдинстава.

На првом конкурс за набавку пољопривредне механизације планирано је да се паорима позајми укупно 25 милиона динара. Кредитираће се набавка погонских машина јачине до 40 kW, не скупљих од 15.000 евра. Овај кредит ће се отплаћивати три године по каматној стопи од два одсто, и то у шестомесечним ратама са грејс-периодом од годину дана. Конкурс је отворен до 30. маја ове године, а приоритет ће добити они учесници који имају предрачуне произвођача механизације и заступника страних фирми са овлашћеним сервисом.

На другом конкурс расподелиће се финансијска средства од 20 милиона динара, а пољопривредници ће моћи да конкуришу док се не утроше сва сред-

ства планирана за ту намену. Дакле, овај кредит ће, по каматној стопи од 1,9 одсто, моћи да се искористи за куповину оваца расе: цигаја, винтемберг, тексел, ил де франс, сафолк и бергамо, и за набавку коза алпске расе. Максимални износ кредита је 12.000 евра. Рок отплате је 18 месеци са почеком од годину дана. Кредит ће бити реализован тако што ће Фонд уплатити износ одобрених средстава добављачу регистрованом за продају

оваца и коза које буде одабрао учесник конкурса.

Заинтересовани пријаве са потребном документацијом треба да пошаљу Покрајинском фонду за развој пољопривреде у Новом Саду (Булевар Михајла Пупина 16) искључиво поштом, а Фонд ће ове кредитне линије представити и на овогодишњем Пољопривредном сајму у Новом Саду.

М. Мектеровић

ПАКЕТИ ЗА ПОСТРАДАЛЕ ОД НЕДАВНИХ ПОПЛАВА У ТОПЛИЧКОМ КРАЈУ

Бојан Пајтић

Хуманитарна помоћ из Војводине

Покрајинска влада је крајем априла у просторијама Црвеног крста у Прокупљу предала хиљаду пакета помоћи социјално најугроженијим породицама из топличког краја које су настрадале у недавним поплавама. Пакете са храном и средствима за хигијену, обезбеђеним из Дирекције за робне резерве Војводине, становницима Прокупља уручио је др Бојан Пајтић, председник покрајинске владе.

Милан Арсовић, председник општине Прокупље, нагласио је том приликом да, осим исказане солидарности Војвођана у материјалном смислу, радује и сазнање да његови суграђани нису сами у невољи и да имају пријатеље који ће им помоћи када је то најпотребније.

М. М.

Нема више брукања

Крагујевачка полиција, прва у Србији, покренула акцију склањања просјака и перача шофершајбни са улица

Испред крагујевачке Саборне цркве, кафане „Балкан“, Варошког гробља, „Штафете“, бившег СДК, све је више просјака и скитница. Главне раскрснице на улазу у град место су окупљања перача шофершајбни. То је засметало грађанима, па су се три пута у прошлој години обратили полицији да ове људе, углавном ромске националности, уклони са улице. Полиција је реаговала и поднела прекршајне пријаве, али тиме проблем није решен, па је Полицијска управа Крагујевца, прва у Србији, припремила пројекат за трајно решавање појаве просјачења, скитничења и присуства перача возила на улицама града.

После формирања тима у коме ће, поред полиције, бити ангажовани представници локалне управе, Центра за социјални рад „Солидарност“, Службе за запошљавање, правосуђа, Црвеног крста и ромских удружења, следи спровођење дугорочног програма. Људи који су се досад бавили таквим пословима

биће укључени у јавне радове крагујевачких предузећа и моћи ће месечно да зараде до 14.000 динара, односно 80 динара по сату.

– То ће бити мање од онога што могу да зараде просјачењем или прањем стакала на возилима, али ће имати какву-такву сигурност за породицу – каже Славица Савелић, главни стручњак за

видети жене са децом како просе, које кажу да би радиле било шта само да обезбеде храну за породицу. Тачне евиденције о броју просјака и скитница у Крагујевцу нема. Не постоји ни податак о броју становника ромске националности, али су они најчешће главни ликови ове приче. Због тога ће значајну улогу у овом пројекту имати ромска удружења, а представник ромске заједнице Драган Васић тврди да људи које Крагујевчани свакодневно заобилазе нису из Крагујевца, већ долазе организовано из других делова Србије.

Важно је нагласити да циљ пројекта није репресија, већ социјално збрињавање људи који време проводе на улици. Тако ће и општи утисак који пословни људи и гости Крагујевца понесу из овог града бити знатно бољи, односно, нећемо се брукасти, кажу у локалној самоуправи. Представници полиције и локалних власти овог пута су одлучни да са градских улица уклоне просјаке, скитнице и пераче шофершајбни. Очекивања су да ће многи од њих пристати на понуђене социјалне моделе понашања, а они који понуду ипак не прихвате, могу очекивати строгу примену законских санкција.

Милош Сантрач

социјалну политику у крагујевачкој градској управи.

Проблем просјачења и скитничења је велики и квари имиџ града. Перачи шофершајбни, углавном мушкарци, кажу да би било какав посао оберучке прихватили, пошто их код куће чека по четворо и више гладне деце. На улицама се могу

За ред у градовима

Закон о комуналној полицији, изгласан лане, ступио је на снагу јануара ове године. Њиме је предвиђено да се комунална полиција бави проблемима за које редовни чувари реда и закона немају времена ни ресурса, а инспекција нема надлежност за то. Завођење комуналног реда подразумева низ ставки, од бацања

шута, буке у кафанама и непрописног паркирања, до бесправне градње. Полицајци задужени за уређенији градски живот имаће овлашћења да легитимишу и приводе грађане у полицијску станицу или пред судију за прекршаје, али и да, уколико је потребно, примене силу, а биће опремљени палицама и лисицама. Планирано је да на 5.000 грађана буде ангажовано највише једно униформисано лице.

Према члану 32 овог закона, комунални полицајци, поред осталих посебних услова, треба да положи и испит за обављање

послова и примену овлашћења комуналних полицајаца у року од годину дана по доласку на приправничко место. У складу с тим, Министарство за државну управу и локалну самоуправу упутило је јавни позив градоначелницима свих градова у Србији да доставе пријаве кандидата за стручно оспособљавање за овај посао. Градоначелници су били дужни да пријаве доставе до краја марта. Полицајци би требало средином године да постану активни у градовима Србије. Општој лепшој слици градова допринеће и изглед запослених у служби, јер ће општине, уз сагласност Министарства, саме креирати униформе и тако моћи да искажу неке локалне специфичности.

Ј. О.

И ТРАЖЕЊЕ ПОСЛА ЈЕ ОЗБИЉАН ПОСАО

Знањем и стрпљењем

Свако ко у данашње време тражи посао мора озбиљно да се ангажује. Времена чекања да маме, тате и рођаци реше овај проблем углавном су иза нас. Неформални контакти и даље су изузетно важни, али само као почетна информација о слободном месту, а потом је све у рукама оног коме је за послепне потребно. Неопходно је овладати различитим техникама за тражење посла и комбиновати их – интернет и мрежа контаката добра су комбинација да се дође до жељеног запослења.

Млади људи у Србији свесни су тога и све већи број се на озбиљан и студиозан начин посвећује овом првом, најважнијем послу. Тражење посла је управо то – „озбиљан посао“ од чије успешности зависи будућност.

Невена Летић, начелник одељења за посредовање у запошљавању у НСЗ, објашњава да у Националној служби за запошљавање постоји читав програм активности које помажу у активном тражењу посла и да је зато неопходно, ма колико се понекад чинило бесмисленим, редовно долазити и сарађивати са саветником за запошљавање.

Обука за тражење посла

Основна функција ових програма јесте да усмере незапосленог и да му обезбеде релевантне информације о стању на тржишту рада и у одређеној струци.

– Ове информације су од пресудне важности – наглашава наша саговорница – јер тако особа која није у могућности да у својој струци нађе посао може да се усмери ка другој професији кроз преквалификације или професионално усавршавање.

НСЗ организује и радионицу Обука за активно тражење посла, а ова едукација има за циљ да оспособи заинтересоване да на различите начине дођу до информација о за-

послењу, као што су сајтови фирми које се баве посредовањем, новине, часописи, неформални контакти. Осим тога у овој радионици стичу се и основна знања о томе како написати радну биографију (CV), пропратно и мотивационо писмо, како се припремити за интервју, али, што је можда и најважније, како реално сагледати сопствене могућности и интересовања у разним областима и у складу с тим тражити посао или се одлучити за додатно образовање и усавршавање, каже Невена Летић.

На наше питање која је основна препорука онима који треба да напишу свој први CV, или онима који би да га модернизују, Невена Летић наглашава да биографија треба да буде кратка, такса-

тивна и прилагођена послу који се нуди. Преопширна биографија, наставила је, иако даје много података о кандидату, често може да буде контрапродуктивна. Када је у питању писање CV-а, стручњаци једне од најуспешнијих светских фирми за посредовање у запошљавању, Роберт Халф, наглашавају да су искреност и лака читљивост најважније особине добре биографије. Према њиховим истраживањима, биографије које су написане на две стране данас имају предност код менаџера који су задужени за избор кандидата. У биографији треба нагласити све што је најважније за жељени посао, а остало, уколико значајно не доприноси, или не писати или преформулисати да би се уклопило у задати концепт.

Може и без листања огласа

Током 2009. године 20.000 младих људи нашло је посао на сајмовима запошљавања. Сајмови пружају могућност да се дође у непосредан контакт са послодавцима и да се прескочи читање огласа, телефонирање и писање.

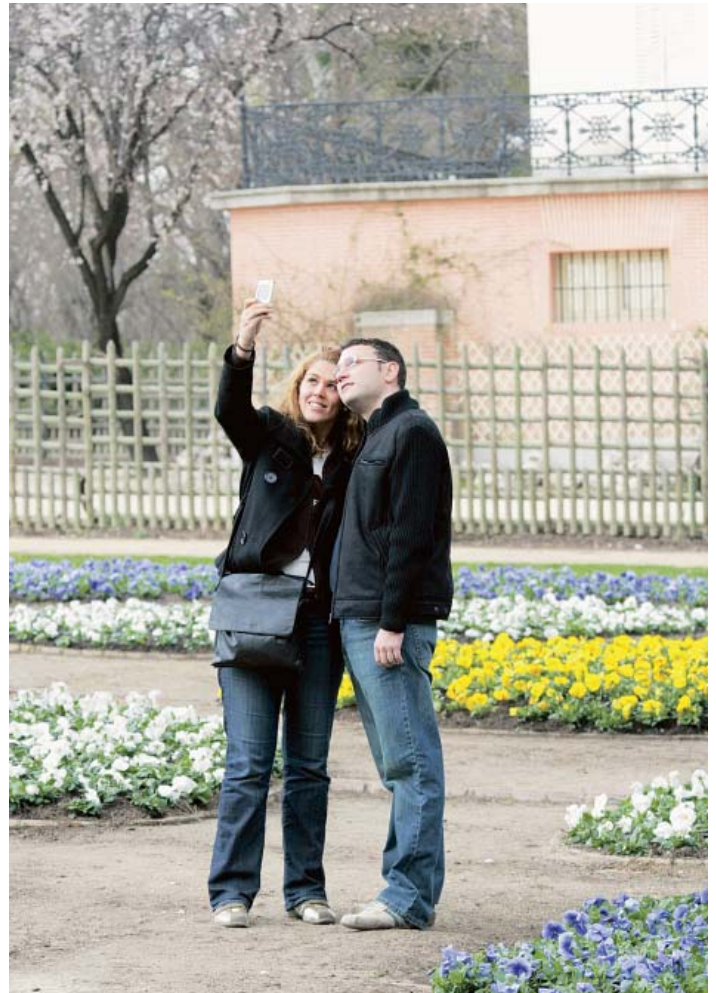
Само на сајмовима које је организовала НСЗ, подаци обухватају и период до фебруара 2010. године, било је 52.300 заинтересованих, а посао је нашло 10.000 људи.

ДО РАДНОГ МЕСТА

Још једно правило се мора поштовати и на томе инсистирају и наши стручњаци у НСЗ и стручњаци компаније Роберт Халф, а то је да свако конкурисање за нови посао значи писање нове радне биографије јер она мора бити прилагођена оглашеној позицији.

Када имате добар CV обавезно га поставите у базе података фирми које се баве посредовањем и на сајмовима запошљавања. Ово је пасиван начин за тражење посла, али свакако користан. Послодавци претражују ове базе и међу свим биографијама могу

ме Роберт Халф, 86 одсто менаџера за људске ресурсе наглашава да је пропратно писмо драгоцено при избору кандидата. Пропратно писмо треба да буде кратко и сажето. Већ прихваћен стандард је – два-три пасуса за и-мејл, а од три до пет пасуса за класично писмо. Писмо мора бити усмерено на место за које се конкурише. Добро је сазнати што више о компанији којој се обраћате и те информације искористити када наглашавате зашто су ваша знања и искуство одговарајући за тражено место баш у тој фирми. Добро је дати

Послови код којих је понуда била већа од одзива

Дизајн, уметност	графички дизајнер веб дизајнер
Електротехника	сервисер електричар
Фармација	стручни сарадник дипломирани фармацеут
Грађевина, геодезија	грађевински инжењер
ИТ	програмер PHP developer
Медицина	доктор медицине (лекар), стручни сарадник
Право	правник адвокатски приправник
Технологија, металургија	технолог производње

(Код наведених позиција често се траже сертификати или лиценце. Савет – додатно усавршавање и лиценцирање јер су такви кандидати тражени.)

Извор: www.poslovi.infostud.com (подаци за 2009. годину)

бити привучени баш вашом. Важно је да водите евиденцију о томе где сте све поставили свој CV и да га редовно ажурирате.

Важан први утисак

Пропратно или мотивационо писмо је још један изузетно важан детаљ, неопходан уз CV. Према резултатима анкете консултантске фир-

ме пријатељима и сарадницима да прочитају писмо јер ће га они критичније оценити и можда дати добар савет.

Ако сте имали среће да ваш CV буде одабран, бићете позвани и на разговор за посао. Када добијете позив, започните озбиљне припреме. Да бисте смањили трему, стручњаци фирме Роберт Халф наглашавају да је најважније добро

се наоружати информацијама о компанији и позицији за коју сте конкурисали. Уз ове информације ћете најбоље знати каква питања можете да очекујете, али и која питања ви треба да поставите. Ваша питања су прилика да покажете заинтересованост за посао и познавање начина на који функционише компанија. Тиме ћете оставити утисак да сте тимски играч који може добро да се уклопи. Наравно, морате бити искрени и према себи и према будућем послодавцу, јер ипак, без обзира на кризу, посао треба да вам одговара и доноси задовољство, у супротном нећете моћи добро да га радите, нити да га задржите. Невена Летић додаје да је и изглед изузетно важан за остављање првог

утиска. Она саветује да треба бити уредан и ненаметљив и у начину одевања, а посебно када је реч о детаљима и накиту. Чиста и уредна коса такође су нешто о чему треба размишљати, додаје наша саговорница.

И за крај још један савет из НСЗ – не треба ићи логиком квантитета и конкурисати баш за свако радно место, али не треба ни одустајати у случајевима када не задовољавате неки од критеријума. Увек имајте на уму да послодавци знају да не постоји идеалан кандидат и да можда баш неки од ваших квалитета може надокнадити недостатке и обезбедити вам добар посао.

Александра Станков-Мијатовић

У СУСРЕТ ЛЕТУ И ОДМОРИМА

Еко и етно уточишта

Утрци са временом и борби за пристојнији живот често се превиђа да повремено треба и предахнути, на шта нас подсећају и лепе временске прилике. Различити излети, видови рекреације, лов, риболов, планинарење, јахање или само шетња, једном речју повратак природи, непогрешив је и лековит избор. Гастрономија, уживање у руралној сценографији, одлазак на језера и реке и обилазак историјских и културних атракција типичне су активности ове врсте туризма, а у Европи су данас изразито познате туристичке марке Француске (Gites de France), Аустрије (Urlaub am Bauernhof) и Италије (Agriturismo).

Изворна обележја живота у малим местима и потреба да се рурални предели и објекти искористе као значајан туристички ресурс омогућили су последњих година развој сеоског туризма и у Србији. Богата и очувана флора и фауна која је нарочито изражена на обронцима Таре,

Боравак у руралној средини представља прави доживљај и урањање у сеоску свакодневицу

Дивчибара, Озрена, Повлена и других планина и брда, допринела је великом интересовању како наших људи, тако и странаца за боравак на овим одредиштима. Пре више од четврт века туризам у

селима Србије настао је из потребе да се из еколошки угрожених градских средина побегне у места где још може да се удахне чист ваздух.

Активан одмор

Према подацима од прошле године, приметан је знатан пораст смештајног капацитета у руралном туризму – он је дванаест пута већи у 2008. него у 2006. години. У почетку су само поједина сеоска газдинства представљала уточиште туристима из града. Одлазак у та домаћинства био је и пут у прошлост, у време 19. и почетка 20. века. У туристичкој понуди нашег подручја данас су обновљене и дотеране куће и окућнице, и у свом изворном облику пренамењене у салаше, етносела, брвнаре и вајате за одмор. Сам њихов изглед подсећа на бајковите куће које су заправо музеји са националним наслеђем. Њихова магичност је окружена свежим ваздухом, лековитим пољским и шумским биљем, а неретко и

Сеоски туризам у порасту

Од 250.000 ноћења, колико је прошле године забележено у сеоском туризму, близу 20 одсто су остварили инострани гости. Судаћи према броју туриста заинтересованих за руралне пределе и смештајном капацитету у Србији, сеоски туризам је у експанзији, а наша земља има све шансе да постане члан асоцијације руралних земаља „Еурожит“. Сертификат ове асоцијације могли би да добију домаћини који имају високостандардну понуду.

Крајем маја биће одржан први конгрес руралног туризма у Крагујевцу, у хотелу „Шумарице“, на којем ће учествовати и представници других земаља, што ће бити прилика да се размене искуства. Западна Србија се ове године припремила за туристичку сезону и тако што је први пут објавила каталог јединствене понуде сеоског туризма за цео регион, у којем су главне дестинације Ивањица и Косјерић.

сти од понуде, могу да учествују у бројним активностима. Прављење зимнице, сакупљање шљива, брање лековитог биља, малина и шумских плодова, или прикупљање сена, печење ракије, кошење траве, брига о домаћим животињама, млевење жита, неким посетиоцима представљају и прво искуство у сеоским пословима. Тако је сусрет са руралном средином прави доживљај и урањање у сеоску свакодневицу.

Села и салаши

Житељи града у селима налазе уточиште од вреве, а с друге стране, рурално становништво је пронашло начин да опстане у времену економских криза и великог одлива младих у градове. Домаћини су остали верни провереним вредностима које су преточили у туристичку понуду. У правим етнокомплексима и данас важи правило да се само со, шећер и кафа прибављају ван села. Под окриљем

сеоских домова, на рустичним столњацима, служи се органски здрава храна, без пестицида и генетски немодификована. У местима у којима је заступљен већи број традиционалних српских кућа гости могу да упознају и умеће старих заната, али и да присуствују разним културним манифестацијама и уметничким колонијама.

На основу података Туристичке организације Србије, организованим туризмом се баве домаћини у општинама: Косјерић, Ваљево, Љиг, Чачак, Пожега, Кнић, Лучани, Мионица, Ужице, Сокобања, Чајетина, Пријепоље, Брус, Шабац, Краљево, Ивањица, Рача Крагујевачка и Горњи Милановац. Водич кроз Србију наводи етносело Сирогојно на Златибору (које је 1980. године постало музеј „Старо село“), затим етносело Латковац у самом срцу Србије у општини Александровац, еко и етносело Гостољубље на обронцима Дивчибара, као и село Тигањицу које се налази код Зрењанина и, наравно, топ дестинацију Дрвенград Међавник (град-сценографија настао 2002. године за потребе Кустуричиног филма „Живот је чудо“), који је смештен у близини Мокре Горе. Реч салаш је први пут забележена у 18. веку и означавала је заштићено место, а ту симболику задржала је очито и до данас јер су салаши викендом све интересантнији градским туристима. Као специфична стамбена насеља они су се најбоље одржали на простору између Дунава и Тисе, од Титела, Ченеја и Бачке Паланке до Сомбора и Суботице.

Кад једном као туристи негде одемо, тај доживљај увек можемо себи поново да приуштимо кроз успомене, фотографије и разговор. Поред осталог, и то треба да нам буде мотивација да спакујемо кофер и макар на неколико дана променимо свакодневицу.

Јелена Оцић

ЗАВИСНОСТ ОД КОМПЈУТЕРА

Уловљени у мрежу

Двадесетак година касније појавио се интернет чији су корисници најпре били само академски грађани. Уласком у нови век започиње права ера глобалне мреже. Као и многе друге промене које су базиране на провереним вредностима и свежим идејама, и интернет је донео неке нове замисли и тенденције које су заправо мењале и систем вредности.

У вези са све масовнијом употребом рачунара јављају се и први облици зависности од компјутера која се, као таква, први пут спомиње још 1996. године, а последње деценије све су уочљивије и бројније последице овог проблема. У Америци је августа прошле године отворена клиника каква у Кини постоји већ дуги низ година, а бави се одвикавањем од прекомерног коришћења интернета. Почетком ове године и у Великој Британији је почела са радом прва болница за одвикавање

Реч је о новој патологији савременог човека која је удружена са другим менталним поремећајима

Персонални компјутер је почетком седамдесетих година прошлог века био доступан само богатијим слојевима друштва, али је брзо постајао све моћнији и приступачнији и преосталом делу популације.

Др Горан Лажетић

од зависности од компјутерских игара и интернета. Светска здравствена организације овај вид зависности још није квалификовала као болест.

У Институту за ментално здравље у Београду, где ради др Горан Лажетић, још не постоји програм за лечење зависности од интернета, али се пацијенти који дођу са тим проблемом примају на Одељење за специјалистичко-консултативне прегледе

у оквиру Клинике за болести зависности.

Стварне последице виртуелног света

Др Лажетић се бави лечењем болести зависности а аутор је и књиге „Интернет господар или потчињени“.

– Иако зависност од интернета још није уврштена у званичне дијагностичке критеријуме, зависност од компјутерских игара и интернета оставља стварне и озбиљне последице, као и други облици зависности, а најчешће се пореди са патолошким коцкањем. Последице су здравствене, социјалне, породичне и професионалне. Реч је о новој патологији савременог човека која је удружена са другим менталним поремећајима. Према клиничким показатељима и научноистраживачким радовима, најчешће се повезује са депресијом, злоупотребом психоактивних супстанци, и са поремећајима личности. Постоји седам критеријума за одређивање овог облика зависности – најпре преокупација рачунаром, интернетом и видео играма, затим повећање времена проведеног у тим активностима, потом и нагли прекид коришћења праћен узнемирењем, нерасположењем и депресијом, као и остајање за компјутером дуже од планираног времена (губитак контроле). Као пети критеријум наводи

се коришћење рачунара без обзира на последице, шести је порицање и минимизирање потребе за активностима за компјутером, и, најзад, седми – потреба да се буде непрекидно на мрежи (он-лајн) или заокупљен игрицама да би се избегла негативна осећања – наводи доктор Лажетић.

У Србији не постоје званични подаци о броју зависника али се претпоставља да је око пет одсто оних који не могу да контролишу време које проводе за рачунаром. Проблем је што се читав слободаног времена користи крајње неадекватно и нездравно.

– Човек није постао зависан од интернета када је почео да се едукује, него када је кренуо да време предвиђено за одмор, дружење, спорт и сличне активности проводи испред монитора. Имао сам пацијента који је и до шеснаест сати дневно седео за рачунаром а дошао је у диспансер зато што је почео да добија епилептичне нападе. Не занемарује се само сопствено здравље, него и породица, пријатељи, обавезе на факултету и послу... Данас готово свака кућа има рачунар, бржи је проток информација, и то је разлог што је све више корисника. Али, спорт, уметност, културу и стварно дружење, интернет никако не може да замени. На лечење се јављају претежно студенти, мушкарци – објашњава доктор Горан Лажетић.

Потреба, али контролисана

У рукама сваког човека данашњице интернет је неопходно средство за рад и едукацију. Савремени свет се, међутим, суочио са озбиљним проблемом отуђености и усамљености, и зато не чуди чињеница да велики број људи преко ове глобалне мреже не трага за информацијама већ за социјалном подршком. Посебно брине негативна страна интернета која се све више одражава на децу и адолесценте.

– Неке особе због начина живота, стидљивости, психичке нестабилности, иду лицијом мањег отпора тражећи

оно што им недостаје посредно, преко интернета, а многи од њих креирају своју личност представљајући се онаквима какви у стварности нису. Последице могу бити огромне. Постоје три извора он-лајн ризика: неприкладан садржај, ризик од интеракције и трошење велике количине времена. Родитељи треба посебно да се информишу да би смањили ризик, морају да контролишу приступ детета интернету, да омогуће филтрирање садржаја, да ограниче време које се проводи за компјутером... Оно што лично мислим о било ком сервису јесте да је он велика библиотека података све док се не претерује. И поред високог потенцијала за развијање зависности, интернет је неопходан алат у рукама савременог човека. Због тога је неопходна и едукација корисника да би на најбољи могући начин сачували своје здравље и безбрижно користили благодети интернета, али на један рационалан начин – упозорава др Лажетић.

Зависност је велики, не само индивидуални, него проблем и читавог друштва. Радохоличарство, патолошко коцкање, бесмислене куповине спадају у нехемијске зависности. У тој групи је и зависност од рачунара. А повратак човека самоме себи, породици и пријатељима је циљ лечења.

– Треба бити пре свега искрен, то је основ за лечење. Постоје тестови зависности од интернета које свако у својој режији може да примени. Као и код сваког зависника, и овде је присутан проблем мотивације за лечење. На њој треба непрекидно радити, а у подстицају за лечење, промени понашања и стила живота веома помажу и чланови породице и пријатељи. Лечење подразумева самопомоћ и стручну помоћ које се примењују упоредо. Успешан терапијски процес траје око десет недеља, а индивидуална психотерапија, психофармакологија, породична терапија и група за подршку су видови стручне помоћи – јасан је доктор Горан Лажетић.

Јелена Оцић

ЗДРАВСТВЕНИ СТАЦИОНАР У КРУПЊУ ПРОПАДА

Заборављено здање

Питома Рађевина је, на жалост њених житеља, остала без јединог стационара, јер је у јулу 2008. године, одлуком надлежне републичке инспекције, то здравствено здање затворено због крова који је био у лошем стању.

Овдашњи „градски оци“ кажу да је руинирана зграда стационара, која је у склопу задужбине Николе Спасића, последњи пут реновирана пре скоро пола века.

Годинама је дотрајала зграда била стационар Дома здравља са 13 болесничких кревета и ординацијама за прегледе специјалиста консултаната, који су једном недељно долазили у Кру-

пањ. Од тога су остале само успомене на добру здравствену заштиту Рађеваца, који данас траже лека претежно у Здравственом центру Др „Миленко Марин“ у Лозници, те тако губе време и непотребно се излажу трошковима.

– Још 2007. године је урађен пројекат за адаптацију стационара и уредно предат Министарству здравља – подсећа Бранко Тодоровић, члан Општинског већа у Крупњу, и наглашава да је годину дана касније објављена званична информација Министарства за НИП да је пројекат одобрен и да је за његову реализацију обезбеђено 15 милиона динара. Обавеза Министарства здравља је била да у мају 2008. године распише тендер.

Тек у децембру 2008. стиже информација да је пројекат ребалансом републичког буџета пролонгиран за 2009, али и та година пролази без икаквих званичних обавештења из Министарства здравља Пре неколико дана, је, међутим, из истог министарства затражено да се поново конкурише за средства, али овог пута од Светске банке?!

Судећи по много чему, несвакидашњим „играма без граница“ засад се не види крај, а огорчени Рађевци оправдано се питају докле ће да назадују што се тиче здравствене заштите. Док се одговорност пребацује са једног на друго министарство, стационар у Крупњу је затворен и изложен све већем пропадању, а цену плаћају недужни становници овог дела Србије. Ово је, кажу, и лош пример за све оне који би данас, како су то Спасићи чинили, могли да буду задужбинари.

З. Ђурић

Пролећна паста са пилетином

(за четири особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: две шоље свежег поврћа (броколи, тиквице, паприка, шаргарепа), две кашике маслиновог уља, паковање тестенине, 250 г пилећег белог меса, трећина шоље пармезана.

Припрема: Обарити тестенину. Пилеће месо скувати у води са биљним зачином, па потом исецкати на мање комаде. Поврће динстати на маслиновом уљу док не омекша. У издинстано поврће додати пилетину и тестенину и продинстати још неколико минута. Посути пармезаном.

Напомена: Пасту пре сервирања можете прелити у умућеном неутралном павлаком, а пармезан посути преко павлаке.

ЗДРАВ ЖИВОТ: Тиквице садрже мноштво витамина и минерала, посебно је висок ниво витамина Це, калијума, калцијума, фосфора и селена. Код тиквица су важне и горке материје, јер подстичу рад црева, јачају јетру и помажу јој приликом детоксикације. Конзумирањем тиквица побољшава се рад мозга и концентрација. Антиоксиданти, витамин Це, бета-каротен и фолна киселина у тиквицама смањују ниво холестерола у крви. Тиквице избацују воду и штетне материје из тела, и побољшавају варење беланчевина. Ипак, тиквице спадају у групу намирница које садрже оксалате, соли оксалне киселине, а оне могу да изазо-

Пролећни ручак

ву здравствене проблеме код људи који имају проблема са функционисањем бубрега и бешике, зато се њима препоручује избегавање тиквица у исхрани.

Медитеранска салата

(за четири особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: 200 г пиринча, 250 г грашка, 250 г шаргарепе, 100 г шунке, мала главица лука, со, бибер, першун, уље и сирће.

Припрема: Пиринач скувати посебно, а шаргарепу исецкати на коцкице и грашак заједно у сланој води. Поврће и пиринач оцедити па помешати са шунком исецканом на коцкице. Ситно сецкати лук, першун и бибер ставити у децилитар воде, кратко прокувати и вруће прелити по поврћу. На крају додати сирће, па добро измешати.

Напомена: Охлађену салату ставите у стаклене чаше за сладолед, па послужите као атрактивно предјело.

ЗДРАВ ЖИВОТ: Грашак датира још из давних времена. Веома је богат витаминима Бе групе (Бе12, Бе3, Бе6 и фолат) који су од кључног значаја за добар метаболизам масти, протеина и угљених хидрата. Такође је богат заштитним каротеноидима лутеином и зеаксантином, који се понашају као моћни антиоксиданси у заштити од дегенерације мрежњаче ока.

Ћуретина са пролећним пиринчем

(за четири особе)

Време припреме: 40 минута

Састојци: 250 г дугачког пиринча (може и интегрални), 300 г празилука, 250 г

шаргарепе, 200 г келерабе, 400 г ћурећих шницли, кашика уља, 1/2 кашичице густина, со, свеже млевени бибер, слатка млевена паприка, 30 грама путера, пола шоље бистре супе, 1/2 везице першун, по жељи мало соја соса.

Припрема: Пиринач скувати у сланој води и оцедити. Опрати и очистити празилук, шаргарепу и келерабу. Празилук исецкати укосом на фине кружиће. Шаргарепу исећи рецкавим ножем на колутуће, а келерабу на ситне коцкице.

Ћуретину опрати под млазом хладне воде, обрисати кухињским убрусом и исећи на грубе траке. Загрејати уље у шерпи, додати ћуретину, посути је густином и запећи са свих страна. Зачинити месо сољу, бибером, паприком, па извадити из шерпе.

Отопити путер у шерпи и продинстати поврће. Налити супом па додати пиринач и комадиће ћуретине. Све заједно динстати још око пет минута. Још једном зачинити по укусу.

Напомена: За занимљивији укус додајте мало соја соса. Пре служења поспите сецканим першуном.

ЗДРАВ ЖИВОТ: Обиле разноврсног поврћа и мала количина масноћа чине овај оброк погодним, како за здраве особе, тако и за оне који нарочиту пажњу посвећују исхрани. Приликом спремања оброка со ваља штедљиво употребљавати, посебно када су у питању особе са повишеним крвним притиском.

Капри торта

Време припреме: 120 минута

Састојци: 10 јаја, 400 г шећера, 30 кашика шећера, кашика сирћета, 500 г јагода, два пудинга од јагода, један пудинг од ваниле, две кашике

брашна, пола литра млека, један маргарин, 100 г чоколаде.

Припрема: Умутити 10 беланаца са 20 кашика шећера и кашиком сирћета, испећи и сушити кору један час. За први фил ушпиновати 400 г шећера и јагоде па у овој смеси скувати два пудинга од јагода. За други фил у пола литра млека скувати 10 жуманаца, десет кашика шећера, пудинг од ваниле и брашно. Када се фил охлади додати маргарин. Ставити чоколаду да омекша. Кору поделити на два дела па филовати најпре филмом од јагода, потом филмом од ваниле, па глазуrom од чоколаде (у отопљену чоколаду додати три кашике уља) и на крају ставити другу кору. Тарту споља премазати и украсити шлагом, јагодама и ренданом чоколадом.

Напомена: Половину маргарина увек можете заменити путером за бољи и кремастији укус.

ЗДРАВ ЖИВОТ: Пре двадесетак година водећи нутриционисти су нам поручили: јаја повећавају ниво холестерола у крви и самим тим су на негативној листи, бар кад је реч о здравој исхрани. Данашњи научници не слажу се више са оваквим тврдњама. Јаје, поред протеина, садржи гвожђе, Бе витамине и неке од минерала, као и масноће. Јаја се сврставају у групу намирница које су богате протеинима. У тој групи су и све врсте меса, риба и коштуњави плодови. Препоручује се да дневно конзумирате бар једну намирницу из ове групе.

Приредила С. С.

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Коска је бачена

Наши „фараони“ причају о Европи и демократији, а сањају власт неограничену, концентрисану у својим странкама

Удари онај кијамет баш на Ђурђевдан и истресе силу леда по воћу и усевима. Јесте да је требало кише, али да се баш на Ђурђево толико пролије, баш и није добро. То, говорили су одувек наши стари, слути сушној години. А сушних година је, чедо моје, било још од постања. И Библија казује о оном фараону што је сањао седам лепих дебелих крава што их пождераше седам мршавих; и о седам лепих, једрих класова које поједоше седам малих, танких и штурих класова. Није фараон умео да протумачи та два сна, али је нашао Јосифа који му рече да ти снови предсказују седам богатих и седам сушних година. И даде фараон власт том Јосифу да смисли како да народ мисирски преживи те гладне године. Овај се приватио посла, откупљивао жито из родних година и сачувао залихе за оних седам сушних...

Е, то ти је, дете моје, било ономад кад је био један фараон, и мада је сматран божанством, знао је да није свезнајући. Времена су се променила, фараона на сваком кораку, и мада их нико не сматра божанствима, они мисле да су свезнајући! И, што им је царство мање, њихова моћ све више расте. А краве, све мршавије и мршавије у низу, не постоје у њиховим сновима.

Само их народ види и осећа на својој кожи јер му пождераше и фабрику, и кућу, и њиву...

Наши фараони причају о Европи и демократији, а сањају власт неограничену, концентрисану у својим политичким странкама, министарствима и уједињеним регионима.

А народ, љуби те баба, све разуме, али попут боксера у нокадауну не зна на коју би страну, у кога очи да упре, коме да верује кад су га сви изневерили. И то више пута.

Имали смо ДОС – па није ишло; имамо владајућу коалицију и знамо како нам је; у припреми је формирање (уз коришћење државних ресурса) уједињених региона Србије на чијем је челу мала, али моћна партија. Њени су људи на добро плаћеним функцијама, управљају и одлучују свугде где су новци државе и пореских обвезника.

Колико је ту започето „нових државних пројеката“ покретања производње и запошљавања у које су улагане државне паре а да се о ефектима слабо шта касније знало.

И о најновијем – о деконцентрацији државне управе, што су подржали и председник и премијер, народ не зна шта да мисли. Рекоше да ће се поједине државне институције преселити из главног града у унутрашњост земље, и то до јесени. Не, чедо моје, немају они још рачунице колико ће то да кошта. Постоји обећање да ће уследити прецизне рачунице, али да је то већ ушло у буџет!?

Важно је, према речима једног министра (који иначе „зна да свака инвестиција захтева трошкове, и да увек треба гледати укупан однос улагања, односно трошкова и резултата, односно профита“), да се зна „да је то једини исправан начин“ и да ће грађани Србије ускоро увидети да су користи од дислоцирања институција много веће од оног што се мора потрошити!

На адаптацији тих (углавном руинираних) државних објеката радиће локалне фирме, а запослиће се и стручњаци и школована омладина из тих места, па ће од тога посредне користи имати и село. А неће бити ни неправде према онима који већ раде у тим институцијама у главном граду, јер их неће отпустити. Шта ће ипак радити, није објављено.

Е, сад, пошто је дотични министар изјавио да га поводом овог плана критикују они који не знају да раде, признајем да сам та. Можда ми негде нешто притиска живац, па теже схватам. Можда сам требала још давно отићи код неког неурохирурга, али и да сам се заказала, јоште би била на листи чекања. Зато и разумем оног здравственог министра што је ишао у Немачку на операцију. Толико је било хитно да је са кумом, коме су наши лекари иначе оперисали мозак, пропутовао колима више од 1.000 километара са таквом кичмом. Сад је, на радост народа и новинара, који су се због те министарске операције данима отимали о истину, човек оздравио, и вратио се у фотељу, вероватно до пензије. Добио је укор од премијера и страначких колега због преданости послу и занемаривања свога здравља.

А новинари и народ, дете моје, изглодаше и ту коску, док нам не баце следећу.

Унука Ика

Исправка

У прошлом броју „Гласа осигураника“ у сталној рубрици „Причала ми моја бака“ поткрала се грешка: наиме, у тексту је наведено да је муж краљице Јелене Анжујске био краљ Милутин. Њен супруг је у ствари био краљ Стефан Урош I, а краљ Милутин један од синова (други је био Драгутин). Извињавамо се читаоцима.

ЧЕШКА ИМА НАЈУЈЕДНАЧЕНИЈИ ПЕНЗИЈСКИ СИСТЕМ У ЕВРОПИ

Уставни суд покреће реформу

Пет недеља пред изборе, који ће се у Чешкој одржати последњег викенда овог месеца, Уставни суд ове земље активирао је „бомбу“ чији фитиљ догорева од 2007. откад се овај суд бавио екстремном уравниловком у обрачуна пензија какве нема нигде у Европи – пресудио је да је важећи начин обрачуна пензија грађанима са вишим платама неправедан и неуставан. Пресудом, која је одјекнула као гром из ведрог неба, наложено је да се начин обрачуна промени најкасније до 30. септембра 2011.

Укратко, у Чешкој они који су имали виша примања примају знатно ниже пензије у односу на та своја ранија примања од људи са нижим платама који сада имају сразмерније пензије. Читаву ствар је покренуо бивши судија Уставног суда који је у периоду од 20 година који је служио за обрачун имао висока бруто примања од у просеку чак 68.000 круна месечно (то је према садашњем курсу око 2.600 евра, што значи да су судије у Чешкој, односно бившој Чехословачкој, одувек имале знатно више плате од других). Овај судија добио је пензију од нешто више од 13.000 круна, која је нешто изнад просечне, иако је имао изразито натпросечна примања. Израчунао је да је добио мање од 20 одсто своје бруто плате, док је просечни пензионер тада добијао 43-44 процента бруто, односно 55-56 одсто нето плате. При томе су посебно фаворизовани они с најнижим примањима, односно са примањима испод основице за обрачун – они добијају 80 одсто своје некадашње бруто плате, односно фактички примају као пензију целу своју ранију плату.

Просечна пензија у Чешкој износи нешто више од 400 евра а приликом одређивања основице плата до тог износа се рачуна 100 одсто, а онда се сразмерно смањује. Другим речима, што виша плата, осигураник ће добити мањи проценат као пензију. Све у свему, кад се подвуче црта, људи одвајају процентуално исто од својих плата (28 посто), што су веома

различите суме јер су распони плата веома велики, а на крају готово сви добијају исту или незнатно различиту пензију. То се овде назива редуkcијом, а није ништа друго него минимизирање разлика приликом обрачуна пензија.

Познато је да Чешка има један од најуједначенијих, ако не и најуједначенији пензијски систем у Европи. Нешто слично практикује само још неколико развијених земаља, углавном англосаксонских (Канада, Нови Зеланд, Аустралија) у којима је пензија третирана као државно социјално давање, чак се и финансира из пореза, али се зато јако подстиче добровољна штедња из које се може обезбедити виша пензија, тј. онолика колико су уштедели. Због такве државне политике чак 73 одсто чешких пензионера има примања између осам хиљада и 12.000 круна, а свега 1,7 одсто изнад 15.000. То и свеобухватни систем разних социјалних давања (постојале су чак и

дотације за мобилни телефон) чини да ова земља има најмањи проценат сиромашних у ЕУ – свега 5-6 одсто!

Није необично што је исправљање ове, како се многим чинило, неправде покренуо на свом случају управо судија Павел Варваржовски. Међутим, и њему је било потребно неколико година да бивше колеге убеди да треба овим да се позабаве и да се тиме, ипак, „не мешају у посао политичарима“. Треба ли рећи да је прво реаговање готово свих политичара, чак и оних који сматрају да се овакав до накарадности солидаристички пензијски систем мора кориговати према већем уважавању „заслуга“, то јест оног што је осигураник уплатио у заједничку касу, било негативно и да су одбацили пресуду суда који се наводно намеће као „трећи дом парламента“. Но, и да је тако, чињеница је да се два постојећа дома – Сенат (горњи) и Сњемовна (доњи дом) никад овим питањем нису позабавили,

а и досад су одбили све иницијативе за реформу пензијског система. Истина, допуштени су приватни пензијски фондови и за њих је уведена државна подршка од максимално шест евра за месечни улог од минимално 20 евра, али на добровољном принципу, тако да је то још далеко од „стуба пензијског система“.

Кичма система – државни пензијски фонд остао је нетакнут без обзира на то што је такав какав је, крајње егалитаристички, наслеђен скоро непромењен још из времена реалсоцијализма. Додуше, с једном разликом – раније су највише плате имали рудари и други мануелни радници на тешким пословима па су они били и највише погођени пензијском уравниловком, а сада највиша примања имају стручњаци и менаџери па су они ти који су највише оштећени.

После шокантне пресуде Уставног суда свима је, ипак, јасно да се реформа мора покренути, и то не само због неправде према грађанима са вишим платама. Јер, криза је открила да новца нема довољно и први пут је, после десетак година високог економског раста, државни пензијски фонд 2008. и лане био у дефициту и акумулирао мањак од 30 милијарди круна, тј. нешто мање од 1,2 милијарде евра. А да би се испоштовала пресуда Уставног суда биће потребно много више, при чему су процене веома различите – крећу се од неколико милијарди до чак неколико стотина милијарди круна.

Појавила су се и мишљења да ова пресуда једноставно може да се ескивира тако што ће се убудуће давања за пензијско осигурање преименовати у порез, за шта Уставни суд није надлежан јер се

средства од пореза убирају и расподељују према вољи владе или парламента, а не према принципима осигурања. Али, то је ипак само куповање времена – суд може и то да прогласи неуставним (а може се претпоставити да ће и Европски суд за људска права имати сличан став као Уставни суд Чешке). Углавном, Уставни суд је таквом пресудом, донетом додуше после дугог оклевања, покренуо пензијску реформу иако му то није посао, али су потом његови представници прецизирали да солидарност мора да остане и у новом систему и да је питање само у којој мери. Чланови Уставног суда су истовремено изразили и уверење да се могу наћи решења која неће неизбежно тражити смањивање већине пензија да би се повећала мањина виших.

Милан Лазаревић

СМАЊУЈЕ СЕ РАЗЛИКА МЕЂУ ПОЛОВИМА У ПОГЛЕДУ ДУЖИНЕ ЖИВОТА

Жене губе предност

Просечан људски век све дужи, али је померање те границе изразитије код мушкараца

Улазимо у доба дуговечности. Данас сваки осми педесетогодишњак има пред собом још пола века, а међу новорођеним бебама свака друга доживеће стоту. Али, колико ће од њих бити мушкараца, а колико жена?

Богати живе дуже. Ово је општа истина, па се и прогностичка слика друштва стогодишњака односи пре свега на становнике најразвијенијег дела планете, западне Европе, Северне Америке, Аустралије и Јапана.

И жене живе дуже. Још једна општа истина. То њихово преимућство над мушкарцима је чињеница универзалног карактера неусловљена економским статусом или нивоом животног стандарда, видљива и у најбогатијим и у најсиромашнијим земљама. Међутим, и оно је све мање предвидљиво. У трци међу половима у дужини животног века, мушкарци постепено али упорно сустижу „супарнице“, смањујући раскорак који сада износи четири и по године.

Светски просек, према последњем извештају УН о демографским кретањима, износи 67 година, од тога процењена дужина века жена је 69,5 а мушкараца 65

година. Тек да видимо где смо, навешћемо да је у Србији просечна граница на 74 године (жене 76, мушкарци 71), у Јапану, који је на првом месту светске листе, 82,6 (оне 86, они 79), док (статистички) просечан становник Свазиленда не може да се нада ни четрдесетом рођендану.

Пре двадесет година на упоредној скали очекиваног трајања животног пута женско место било је удаљено од мушког за близу шест година, а сада се процењује да би се у наредних 25 година, до 2035, и једни и други могли наћи у истој тачки, односно да ће та разлика била избрисана.

Од сувопарних података свакако су занмљивија тумачења тога шта се запра-

оно сувише упрошћено, али је у суштини истинито.

– Један од највећих појединачних разлога свакако је одбацивање цигарета, у чему су мушкарци предњачили. Захваљујући томе знатно је смањена стопа умирања од срчаних обољења, као и карцинома плућа. Осим тога, мушкарци већу пажњу обраћају на исхрану – наводи др Иан Бенкс, председник МХФ-а, британске организације посвећене здравственим питањима мушкараца.

До сличних закључака долазе и стручњаци у Канади. Лист „Глоб енд мејл“ из Торонта цитира Алена Гањона, професора социологије и биостатистике са Универзитета Западног Онтарија, да жене данас живе нездравије, да се број пушача у женској популацији не смањује, а понегде у свету и повећава, да су жене више склоне гојазности, подложне стресу и услед свега тога кардиоваскуларним обољењима и другим здравственим тегобама које су некад више погађале мушкарце.

А затим, ту су и промене улоге. Давно су прошла времена када су мушкарци били једини хранитељи породице. Такође, све је мање такозваних мушких занимања, тешких и опасних, којих су жене у традиционалној подели рада биле поштеђене.

Оне су данас свуда, и на војничким ратиштима и на професионалним бојиштима, а истовремено несмањених одговорности за кућу и децу. Више раде и више су под стресом, а мање имају времена за себе. Да је заиста тако, потврђује и наведена статистика.

Д. Драгић

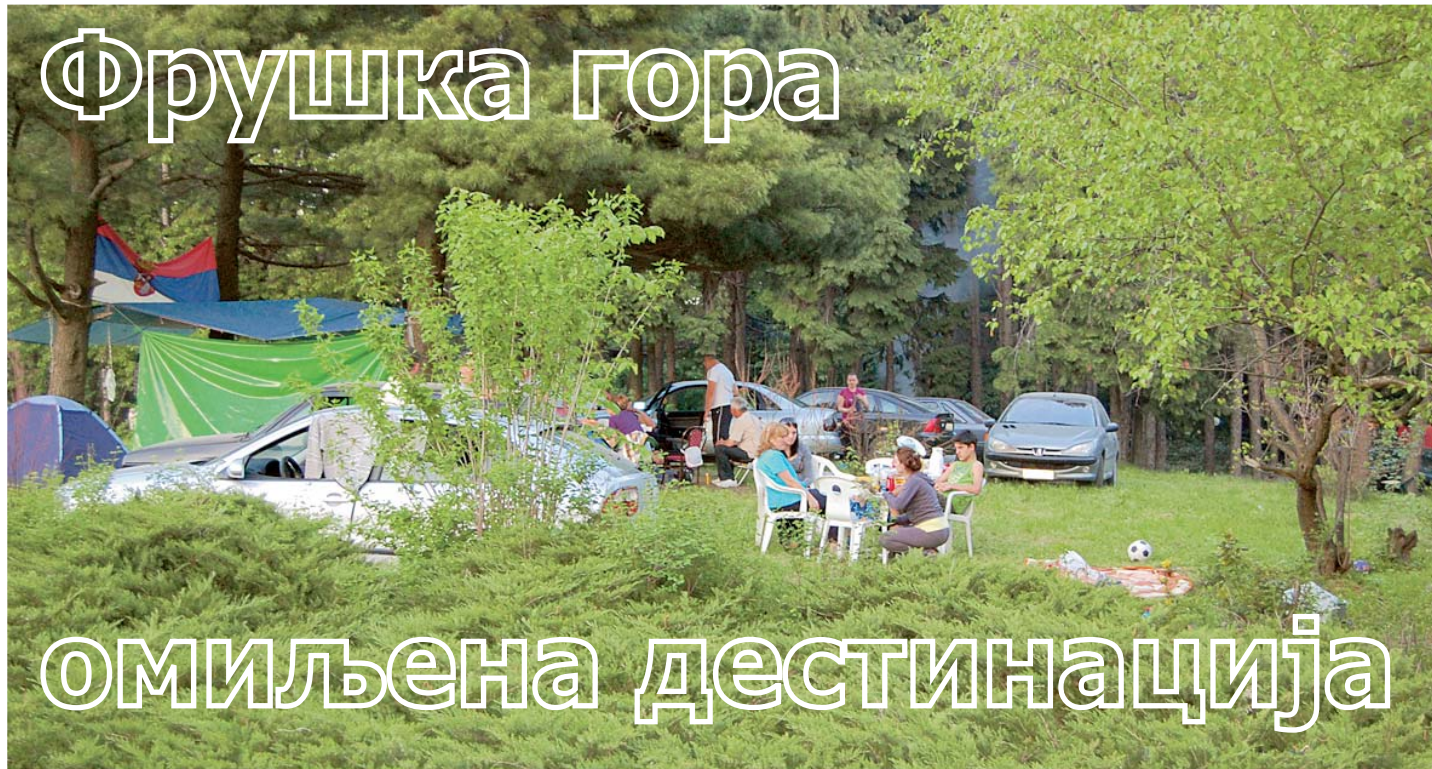
во догодило да жене изгубе тај, могло би се рећи биолошки бонус. Да не буде забуне, дуже него раније живе и једни и други, али је код мушкараца то померање изразитије.

Постоји једноставно објашњење – мушкарци више брину о себи. Можда је

ПРВИ МАЈ ИСКОРИШЋЕН ЗА ИЗЛЕТЕ У ПРИРОДУ И ТУРИСТИЧКЕ ПОСЕТЕ

Фрушка гора

ОМИЉЕНА ДЕСТИНАЦИЈА

Скоро традиционално, као и протеклих година, већина наших грађана је и овогодишње првомајске празнике искористила за излазак у природу и посету туристичким одређиштима

којих није мало у Србији. Наравно, уз већ познате „кулинарске захвате“ на ражњу и роштиљу.

Тако је и Фрушку гору у току

празничних дана посетило више од триста хиљада људи. Очекујући ово мноштво туриста, запослени у Националном парку благовремено су припремили локалитете на којима су излетници најчешће боравили – Иришки венац, Змајевац, Стражилово, Чортановачку шуму...

И време је ишло на руку те су колоне аутомобила „окупирале“ путеве на прилазу Фрушкој гори, али захваљујући доброј сарадњи с полицијским станицама обезбеђена је максимална безбедност посетилаца и несметано одвијање саобраћаја.

Излетницима су дељене вреће за сакупљање смећа а припремљено и 50 контејнера за њихово одлагање.

Означена су и места за ложење ватре и спремљена дрва за ложење, која су била постављена поред огњишта.

Уз предивне сунчане дане одлазак у природу био је прави мали годишњи одмор за градску популацију и прилика да се „напуне батерије“ за предстојеће радне обавезе.

Текст и фото: М. Мектеровић

РУЧНИ РАД НА РАЗБОЈУ

Ткање смирује, уравнотежује, опушта и потпуно заокупља мисли и зато, поред осталог, оно траје и данас. Вишевековно старо ткачко умеће чак ни под притиском индустријализације није изгубило на значају. Некада је свака српска кућа имала разбој, а вештину ткања девојчице су училе од мајки и бака. Ткање сада живи другачије, разбоји су смештени у посебним радионицама и просторијама за курсеве, а ћилими, материјали и одевни предмети даље настављају свој пут до породичних домова, модних писта и продавница. Вера Марковић, магистар уметности и професор, предаје на факултету за уметност и дизајн Мегатренд универзитета, бави се ткањем, илустрацијом, цртањем и сликањем, а у једном од најстаријих београдских здања које припада Етнографском музеју, Манаковој кући, више од деценије подучава ткању.

У Манаковој кући полазници школе почињу да ткају несвесно и неспретно, а на крају стварају мала уметничка дела.

– Почела сам да радим са полазницама још 1998. године и од тада је кроз радионицу прошао велики број жена. Њихови разлози да се баве ткањем су различити, а најчешће је то пут да пронађу хоби, да побегну од брига, али и од индустријализације, и да се врате традицији. Ручни рад се више не преноси с колена на колена али се савремени човек враћа традицији као нечем недокучивом. Верујем

Проф. Вера Марковић (десно) објашњава технику ткања

Уткана традиција

Будућност ткања се налази и у вези између традиционалног заната и доброг дизајнера

да ће моји ђаци на изврстан начин вратити учење кроз генерације у оквиру породице, и да ће оно поново заживети у Србији. Полазнице курса су различите доби, од девојчица преко средовечних жена, а једна бака је имала више од седамдесет година. Часове похађају мајке чије ћерке радо и лако прихватају да ткају, хеклају и штрикају. Савремени дизајнери веома полажу на уникатност у моделу, а у сфери глобализације враћамо се изворном, оном што нас разликује од свих других у свету. Будућност ткања се огледа и у вези између традиционалног заната, с једне, и доброг дизајнера с друге стране. Као професор

наглашава и могу да кажем да тај спој даје резултат који омогућава и опстанак нас као народа – уверена је професорка Вера Марковић.

Вештина ручног рада је једна врста предања. Плетиле, ткаље и везиле преносиле су га кроз векове, а и даље је усађено у женске мисли и вредне руке. Предива која се ткају на разбоју могу бити природни, али и различити синтетички материјали, чак и жица и папир. Стрпљење, преданост и идеја су најважнији. А ткање је и душевна храна.

– У зависности од идеје, одабира се материјал. Врло често кроз шалу поредим кулинарство и ткање. Потребан је укусу за храну као и за материјал, а потребан је и рецепт. Овај занат изискује од оног ко се њиме бави и усредсређеност мисли, дакле главу, а и активно учешће руку и ногу. Обрађујемо ћилимарство, односно рад на вертикалном разбоју, који свако ко жели може и код куће да примени, и ткање на хоризонталном разбоју којим се добија метража било какве намене, од декоративне до одевне. За први начин израде довољне су четири даске и ексерчићи, а за други је неопходан разбој. Лепо је што се резултат ткања на хоризонталним раз-

бојима брзо види, за разлику од, рецимо, веза и хеклања. Разбој се састоји од основног ваљка, чешља, листова, брда, педала, ничаница... Технике ткања које су заступљене на нашем подручју могу бити путем прстију, на плочице, на коњићу, постоји и кружно ткање и ткачка решетка – појашњава Вера Марковић.

Поред тога што говоре језиком нашег поднебља и културног наслеђа, ткани радови причају и универзалним језиком.

– Орнаментика се заснива на геометрији. Када је реч о мотивима треба много да се вратимо у прошлост, односно на прве мотиве везане за орнаментику које проналазимо још у време када копно није било подељено на континенте. Текстил је преношен из једне у другу цивилизацију, он је помириатељ супротности, увек се асимиловао. Налазимо исте или сличне мотиве на свим континентима. Орнаментика на нашим ћилимима је везана за Блиски исток, односно кавкаског је порекла. Мотиви могу бити пиротски и војвођански и на њима се огледа утицај Аустроугарске. Такође, код нас су заступљени и торонталски, у којима је присутан утицај севера, и мачвански, на којима видимо спој шумадијског и војвођанског мотива. Највише су проучавани пиротски ћилими. У Аустрији је, 1912. године, Мита Живковић издао Збирку мотива за ткање. Будући да се краљица Наталија веома залагала за развој и обнову ручног рада код нас, веште руке ћилимарки уткале су мотив са њене хаљине који је постао чест и на пиротским ћилимима. Они су увек рађени на вертикалним разбојима, за разлику од других ћилима. Прегршт је и осталих мотива – међу њима су бибице, бомбе, мотив са рукава краљице Наталије, софре, француске бомбоне, октопод, корњаче, руже... И због њих су пиротски ћилими несумњиво цареви на поду – преноси своје знање професорка Марковић.

Текст и фото:
Јелена Оцић

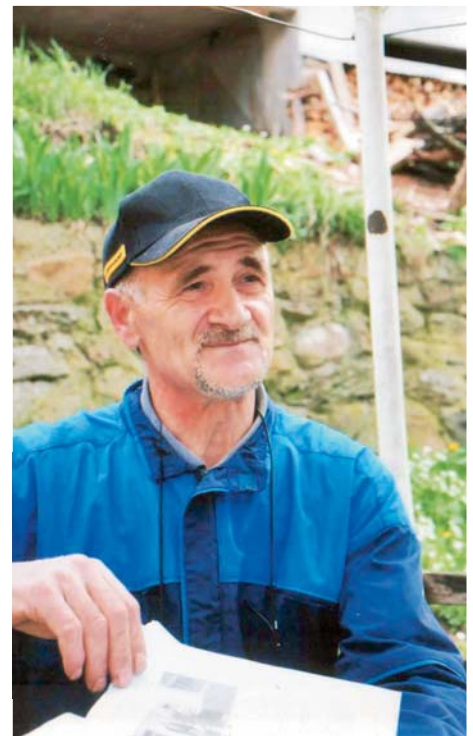
У СЕЛУ ОВЧИЊИ ПЧЕЛЕ ИМАЈУ ЦРКВУ

Најсавршеније уређена заједница

Милосав Синђић из Овчиње код Бајине Баште пчеларством се бави више од 20 година. Има 52 јака пчелиња друштва, стационарирана у дворишту породичне куће, поред магистралног пута Рогачица–Љубовија. У једном се разликује од других пчелара. Наиме, у пчелињаку је поставио кошницу која у минијатури представља цркву

Кошнице и рамове од меког чамовог дрвета које не смолари Милосав прави сам и за то има сав потребан алат и опрему.

– Имам и приколицу за сеобу пчела па разројавам када ми треба проширење и када су за то услови најповољнији. Матице производим за своје потребе, а понекад и за пријатеље. Мењам их сваке

Необичан пчелар из околине Бајине Баште верује да на добар принос његових пчела утиче и то што у кошници имају минијатурни модел цркве у Рогачици

у суседном селу Рогачица, у коју са породицом одлази на причешће и богослужење.

– Цркву међу кошницама, у коју сам сместио два мини-друштва, саградио сам када сам упознао живот најмногољудније и најбоље организоване заједнице живих бића у којој свака јединка непогрешиво обавља своје обавезе, што може сваком човеку да служи за пример. У последње време сведоци смо да многи одлазе у цркву да би били виђени, а не зато што су побожни и марљиви. Управо зато сматрам да и пчеле заслужују да имају свој храм, а да је то тако види се по приносу – каже Милосав.

друге године, а изузетно плодне задржавам још једну годину. Међутим, када утврдим да нека неравномерно полаже јаја, мењам је одмах. Рамове са воском у плодишту мењам сваке треће године. Ни у ком случају не дозвољавам да у њима восак потамни јер то проузрокује болести и друге нежељене последице – објашњава наш домаћин.

Милосав врца мед два пута у току сезоне, после сваке паше. По кошници добија 50 килограма, а у изузетно медоносним годинама, каква је била прошла, и више. Држећи се оне народне – „На меду рађа мед“, он у свакој кошници оставља од 15 до 17 килограма меда за зиму, а

у рано пролеће прихраном матицу стимулише да полаже, те тако рано формира јака друштва способна да и најкраћу пашу потпуно искористе. А паше у долини Дрине има у изобилју, почев од цвета јагорчевине, љубичице, багрема, џанарике, трешње и другог воћа, па до масличка и раних ливада. Након те паше Милосав пчеле сели подно Повлена, на надморску висину до хиљаду метара, баш у време када доспевају ливаде, шумски плодови и лековито биље у коме доминира мајчина душица која меду даје изванредну арому.

Поред меда, воска, ројева и матица за своје потребе, овај пчелар производи млеч, полен и прополис.

За успех у пчеларству потребно је знање. Милосав Синђић га је стекао пратећи литературу. Поред наших стручњака пчеларства, цени и бугарске, руске и кинеске. Редовно посећује трибине, семинаре и предавања која организују оближња удружења пчелара. Радо се дружи са другим пчеларима, са старијима ради стицања већег искуства, а са млађима да би им пренео знање. Мед продаје углавном код куће. Купци су познати, а и пролазници радо навраћају јер, како кажу, највећа је гаранција домаћин коме кућу знају. Увек се враћају и унапред резервишу потребне количине јер је квалитет ипак највећа гаранција.

Б. Миловановић

ТИМОЧКА КРАЈИНА – ЈЕДАН ПРИМЕР ПРЕСТРОЈАВАЊА У ЗАПОШЉАВАЊУ

Инжењер, новинар и обућар

Када је 1972. године завршио вишу хемијску школу и добио звање хемијског инжењера, Витомир Младеновић (58) из Зајечара није могао ни да помисли да ће у свом радном веку уз то бити још новинар и обућар, а у међувремену променити и десет других занимања. Најпре је као инжењер обављао одговорне послове у Индустији кристала у Зајечару.

– У „Кристалу“ је моје знање дошло до пуног изражаја. Међутим, после петнаестак година успешног рада предузеће је отишло под лед и морао сам да тражим нове послове и изворе егзистенције. Ра-

дио сам као аутопревозник, месар, трговац, магационер, касир, комерцијалиста, трговачки путник... Нисам бирао посао. Срећа ми се осмехнула када је Радио Зајечар деведесетих година расписао аудицију за новинара-репортера – каже Младеновић.

Још као средњошколац је био заљубљен у „лепо изговорену и писану реч“. На аудицији је био најуспешнији и то је била нова велика промена у његовом животу.

– Младеновић је највише награђиван новинар за 65 година постојања и рада Радио Зајечара. За десет година, са Фестивала удружених радио и ТВ станица Србије и

неколико међународних фестивала, донео је више од 30 златних и сребрних медаља или првих, других и трећих места – каже дугогодишњи директор и главни уредник Радио Зајечара Драгослав Крстић.

Приватизација медија последњих година је поново донела промене у животу и радном веку инжењера Витомира Младеновића. Дуго је размишљао и одлучио је да место новинара-репортера уступи млађим колегама.

Захваљујући помоћи Националне службе за запошљавање у Зајечару, себе до пензије види као успешног – обућара.

Б. Дервишевић

У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ „СРЕМ“

Пресечен славски колач

У Геронтолошком центру „Срем“ у Руми обележена је слава установе Св. Василије Острошки и свечано отворено реновирано одељење за смештај зависних корисника. Слављу су, поред корисника, присуствовали бројни сарадници, представници локалне самоуправе и свештеници.

– Уложили смо 1,8 милиона динара сопствених средстава за замену подова на површини од 600 квадратних метара – рекла је на свечаности директорка Марија Станојчић Срака, наглашавајући да је установа у претходних годину дана, између две славе, имала још две велике инвестиције. Цео објекат је покривен јављачима пожара, а тај пројекат је фи-

нансирао Покрајински секретаријат за социјалну политику и демографију. Од прошле године постоје и савремени санитарни чворови са сензорима. Ову инвестицију помогло је Министарство здравља и социјалне политике са шест милиона динара, а још 2,5 милиона Центар је сам обезбедио.

Славски колач румски свештеници су секли испред капелице у дворишту установе у присуству домаћина, гостију и кума славе – председника општине Рума Горана Вуковића.

У румском Геронтолошком центру „Срем“ налази се 285 корисника и по квалитету смештаја и услуга ова установа је међу најбољима у Србији.

Г. Вукашиновић

ГАРДИНОВЦИ

Пензионери који воле дружење

Киинда је једна од дестинација коју су недавно походили чланови Месне организације пензионера из Гардиноваца, села у општини Тител. Пре ове екскурзије, када је педесетак Гардиновчана било у гостима код Општинског удружења пензионера у Киинди, посетили су већ Аранђеловац, Зрењанин и Царску бару у његовој близини, Београд и Авалу, Фрушку гору, Сребрно језеро, Ђердап и друга места.

Од око две хиљаде житеља Гардиноваца двестотинак су пензионери, а у Месну организацију учлањено је њих сто шездесет. Треба поменути да је ова организација основана пре две године, уз помоћ Месне заједнице и разумевање тамошње основне школе, ловачког и културно-просветног друштва, актива жена и других чинилаца у селу.

– Захваљујући слози која влада у месту, пензионери су се организовали и успешно спроводе активности – истиче Жарко Љубичић, председник МОП у Гардиновцима.

Он указује на то да је ова пензионерска организација успоставила плодну сарадњу са

сродним удружењима у целој Шајкашкој области – најчвршћу са матичним удружењем у Тителу и сеоским у Локу, Вилу, Мошорину и Шајкашу. Међусобно се посећују и са вршњацима у оближњим местима Будисави, Каћу, Ковиљу, Ђурђеву и другим, дружећи се приликом разних прослава.

– Ми у Гардиновцима дочекујемо госте на Светог Саву. У Ловачком дому окупи нас се по скоро стотину, колики је капацитет просторије – каже Љубичић и додаје да за превоз добијају попуст 30 одсто, а помажу им и донатори приликом одласка на гостовања.

МОП у Гардиновцима брине и о снабдевању својих чланова огревом, намирницама, постељином и другим потрепштинама на отплату.

– Планирамо и да новчано помогнемо угроженим члановима – најављују у Месној организацији пензионера у Гардиновцима. **С. Завишић**

КРАГУЈЕВАЦ

Драгобраћа најбоље шумадијско село

После скоро три месеца надметања у знању, песми и игри, одлуком стручног жирија, овогодишњи победник традиционалних Шумадијских игара је екипа села Драгобраћа, које се налази надомак Крагујевца.

У финалном такмичењу, које је организовано у препуној хали „Шумадија сајам“, снаге су, поред Драгобраће, одмериле екипе села Чумић, Рогојевац и Бадњевац. Ипак, уз ватрену подршку навијача, Драгобраћа је освојила 127 бодова и са само два поена предности измакла другопласираном Бадњевцу. Треће место припало је Чумићу, а

четврти је Рогојевац. Екипа Драгобраће је освојила и титулу најјачег села у Шумадији у дисциплини надвлачења конопца које је организовано

непосредно пред финално такмичење.

Осим пехара, првопласирана екипа освојила је викенд на Копаонику, али и награду

„Електрошумадије“, која ће, у договору са мештанима, финансирати неки од пројеката у том селу. Поред „Енергетике“, која је за другопласиране обезбедила LCD телевизор, дародавци су били Синдикат запослених у комуналној делатности, Јавно комунално предузеће „Нискоградња“ из Крагујевца, „Шумадија сајам“, предузеће „Прогрес“ д. о. о. и Ресор за пољопривреду града Крагујевца, који је свим екипама уручио табле за кошеве.

На овогодишњем такмичењу, осим села са територије Крагујевца, учествовала су и села из околине Бадњеваца и Рековца. **М. С.**

КИКИНДА

Сајам цвећа

Туристичка организација општине Кикинда организовала је недавно у дворишту Народног музеја први Сајам цвећа. То представља и увод у будућу акцију за избор најлепшег дворишта и балкона у граду. Двадесетак цвећара из Кикинде, Сен-

те, Чоке и Темерина изложили су и продавали расад, резано, саксијско, собно и баштенско цвеће. Што је веома важно, велик избор ових украсних биљака, сакупљених на једном месту, продаван је уз попуст и до 20 одсто. Одзив посетилаца ове дводневне манифестације био је велик.

С. З.

ЗАЈЕЧАР

Многи би у бање

И ове године је интересовање пензионера из осам општина Тимочке крајине за одмор, опоравак и лечење у бањама Србије изнад очекивања. За 405 места пријавило се више од хиљаду заинтересованих. Највећи број их је из Зајечара и општине Књажевац – чак по три пута више. Највише места предвиђено је за оне средине где има и највише пензионера – за Зајечар – 110, Бор – 88 и Књажевац – 62. Ранг-листе са именима су истакнуте, али ће оне бити коначне тек у јуну по истеку рока за жалбе и приговоре. У окружним организацијама пензионера у Зајечару и Бору кажу да је и ове године највеће интересовање за Врњачку и Гамзиградску бању, као и за Сокобању. **Б. Д.**

ТРСТЕНИК

Добра сарадња са свима

У систему заштите Центра за социјални рад у Трстенику налазе се 374 корисника помоћи и неге другог лица, и то су искључиво особе са инвалидитетом, али и 21 дете.

– Поред њих, имамо и петоро деце у систему материјално обезбеђења породице, а то су деца чији су родитељи материјално и социјално угрожени. Добро сарађујемо и са другим установама које брину о оспособљавању и смештају особа са инвалидитетом, пре свега са Црвеним крстом који нам је десна рука – каже директор трстеничког Центра за социјални рад Драгојло Минић.

Поред поменутих институција, значајну улогу у овој области имају и Друштво за церебралну и дечју парализу, Друштво ментално недовољно развијених особа, као и Савез глувих и наглувих лица. Ипак, када би држава обезбеђивала више средстава, и положај особа са инвалидитетом би био много бољи.

– Велику помоћ имамо од донатора, пре свега од шкотске хуманитарне организације „Блеквуд кер“, која делује преко хуманитарне организације „Љуби ближњег свог“ из Врњачке Бање. Овом приликом желим свима да захвалим на досадашњој помоћи и сарадњи са Центром – наглашава Драгојло Минић. **Д. И.**

МАЈДАНПЕК

Керамичка радионица

Чланови Општинске организације инвалида рада Мајданпек су од 5. до 10. маја одржали изложбу предмета од керамике које су израдили њихови чланови. Изложба је организована у сарадњи са Центром за културу Мајданпека и уметничком радионицом Уникатмаг, који су учествовали у реализацији својеврсне керамичке радионице.

Да своје идеје спроведу у дело и да открију све тајне овог уметничког заната, члановима ОО инвалида рада помогле су Гордана Митровић из мајданпечког Уникатмага и Миладинка Биришић из Општинске организације инвалида рада.

Директор Центра за културу Мајданпека Зоран Митровић рекао је да је ово један од пројеката у коме учествује невладин, јавни и приватни сектор, што је и препорука ресорних министарстава и уједно поштовање европских стандарда у сфери рада и социјалне политике.

И председник Општинске организације инвалида рада Мајданпек Милорад Атанасковић је нагласио да су радови учесника ове уметничке радионице јединствен пројекат који већ другу годину заредом показује добру сарадњу ова три сектора. **М. А.**

НОВИ САД

Дунавски рафтинг

На новосадском купалишту Шtrand однедавно је усидрен катамаран – брод „Пливајуће острво“, начичкан кануима за рафтинг Дунавом. Заљубљеницима у спортове на води нуди се организовано спуштање кануима од Бачке Паланке до Новог Сада и од Новог Сада до ушћа Тисе.

Један од лепих празничних дана група Београђана искористила је за друговање с реком, за сада код нас неуобичајено. Комбијем су из Новог Сада стигли до Тикваре у Бачкој Паланци, где су, након кратке обуке, сели у кануе и у пратњи „Пливајућег острва“ довели до новосадског Шtrandа. Неки су и пре циља прстали уз катамаран и путовање наставили на палуби брода.

И. М.

ВРАЊЕ

Сваким даном све више напредују

Удружење пензионера Независност у Врању од неколицине чланова прерасло је у моћно удружење. Тренутно има осам стотина чланова, а сваким даном тај број се повећава.

Од многих активности издвајамо неке – обезбедили су 800 кубних метара дрва за своје чланове, поделили су двадесет пакета са намирницама за најсиромашније, а чак 137 пензионера је конкурисало за бесплатан бањски одмор преко Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

– Планови за ову годину су нам разноврсни. Већ у јуну организоваћемо једнодневни излет до Власинског језера. Након тога следи посета Јагодини и Авалском торњу и још много тога – каже председник Скупштине Удружења Предраг Стојковић.

Р. С.

БЕОГРАД

Саветовање слепих жена Србије

Традиционално саветовање слепих жена Србије одржано је 27. априла у Београду. Том приликом поднета су три реферата – Стана Миловановић из Ниша излагала је на тему „Нове могућности које пружа Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом“; друго излагање имала је Слободанка Матић из Београда („Слепа и слабовида жена као стуб породице“), док је Сања Глиговић из Београда говорила на тему „Психо-социјална подршка слепим и слабовидим женама“.

Након излагања и дискусија закључено је да се мора унапредити опште и професионално образовање слепих и слабовидих, а Савез слепих Србије би требало да обезбеди већи и богатији асортиман помагала. Много се очекује и од примене Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом. Такође, Савез слепих ће се залагати да се повећа број сервиса који помажу овим особама. Слепе и слабовиде жене треба да стичу што више знања и способности и треба стварати друштвено окружење у коме ће оне бити равноправне са осталима, или бар приближно равноправне. Потребно је и да Савез слепих Србије ради на формирању савременог центра за општу и професионалну рехабилитацију, а док то не заживи организације слепих треба да организују психо-социјалну подршку за све слепе и слабовиде, посебно за оне који су касније ослепели, у складу са савременим могућностима науке и струке, и да се користе пројекти за реализацију таквих активности.

Саветовању су присуствовали Милан Стошић, председник, и Драгиша Дробњак, секретар Савеза слепих Србије.

А. Б.

ВРЊАЧКА БАЊА

„Меркуру“ златно туристичко срце

Захваљујући изузетним резултатима у области лечења и рехабилитације, Специјална болница „Меркур“ из Врњачке Бање добила је још једно признање. Награду „Златно туристичко срце“ примио је директор др Дејан Станојевић, који је уједно проглашен и за „нај личност године“ у југоисточној Европи у области здравственог туризма.

Ова награда је плод Станојевићевог вишегодишњег рада, заједно са осталим запосленима, на стварању доброг имиџа, али и континуираног инвестирања и обогаћивања здравствених и туристичких услуга. Тим поводом износимо и податак да је Републички завод за здравствено осигурање подржао „Меркуров“ пројекат развоја хипербаричне медицине.

Д. И.

ЗЕМУН

Наставак активности уз ново руководство

На недавно одржаној Изборној скупштини Општинске организације пензионера Земун, ветерани ове београдске општине добили су ново руководство које ће радити у наредне четири године. За председника Организације изабран је Шпиро Безбрадица, док новоизабрани Општински одбор чини 16 чланова који су, иначе, по функцији председници месних организација. У општини Земун данас живи око 34.000 пензионера, а 10 одсто њих је, према евиденцији Општинске организације, само у првом кварталу ове године већ добило чланску карту (око 3.400 пензионера). Ново руководство наставиће са истим активностима у пружању помоћи и заштити права најстаријих суграђана у Земуну.

За ускршње празнике 75 најугроженијих пензионера добило је социјално-хуманитарну помоћ, пакете са намирницама, а два пуна аутобуса возила су заинтересоване на једнодневне излете у Кикинду и Буковичку бању. Око 900 пензионера пријавило се за одлазак на десетодневно бањско лечење о трошку Фонда ПИО.

М. И.

РУМА

Бесплатан превоз за старе

Локална власт у Руми направила је корак даље од руководства у неколико других градова у Србији када је бесплатан превоз старих у питању.

Бесплатну вожњу имају сви пензионери, али и други грађани старији од 65 година. Они могу да се возе „Руматрансовим“ аутобусима у граду и у 16 села румске општине. Довољно је само да возачу покажу пензијски чек или личну карту.

– Аутобуски превоз користим за одлазак код лекара у Руму, али и за посету ћерки у Платичеву. Тако сваки пут уштедим по неколико стотина динара, а они из удаљенијих села још више – каже Софија Јовичић, пензионерка из Добринаца.

Одлуком о бесплатној вожњи, поред мештана у селима, задовољни су и Румљани.

– Имам навик да два пута дневно одлазим до центра градским аутобусом из насеља Тивол где станујем. Бесплатну вожњу користим и за одлазак у посету пријатељима у оближњим селима – каже Румљанка Анђелка Јовић, просветна радница у пензији.

У локалној власти су поносни на одлуку о бесплатном превозу и бризи о старима.

– Водили смо рачуна не само о пензионерима, него и о свим грађанима старијим од 65 година, који, такође, морају да дођу у град код лекара или из неког другог разлога – каже за наш лист Драган Кардаш, заменик председника општине Рума.

Г. В.

ШАБАЦ

Првомајски излет

Општинска организација инвалида рада Лознице већ годинама поводом Првог маја организује сусрете инвалида рада. Овог пута у Лозницу је стигло око 300 гостију из Краљева, Крушевца, Шида, Богатића, Ужица, Шапца.

Домаћини су се потрудили да за госте припреме леп програм – посету манастиру Троноша, у коме постоји меморијални музеј реформатора нашег језика Вука Стефановића Караџића, обилазак чесме „Девет Југовића“ и, на крају, посету Бањи Ковиљачи.

У Троноши се и данас негује обичај јединствен у православном свету: доношење ратарских свећа тежине 50 килограма. Сваке године на Велики четвртак мештани околних села доносе велике свеће направљене од чистог пчелињег воска. Оне у манастирској цркви горе за одређене празнике испред икона Христа и Богородице.

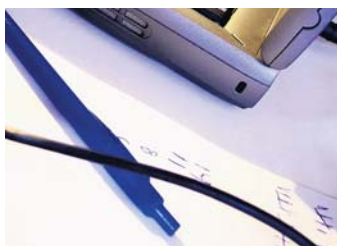
У Бањи Ковиљачи изузетно лепо уређено шеталиште са великом фонтаном, тако да подсећа на Јелисејска поља, било је препуно излетника, а дружење је настављено у хотелу „Подриње“ уз богат културно-забавни програм.

За 56 шабачких инвалида рада овај излет је био посебно значајан – организација је у знак добре сарадње и за афирмацију организације инвалида рада од домаћина добила дипломе (једну организација, а председница Мира Савковић књигу „Тумачење светих речи“, подсетник за беседе светог Николаја, и другу диплому).

Претходне недеље педесетак инвалида рада Шапца било је и у Београду где су посетили манастир Раковица и гроб патријарха Павла, али и Музеј „25. мај“ и Авалски торањ.

Б. Р.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Право на бесплатну бању

Пре четири године, значи 2006, добила сам преко Фонда бесплатан одмор у Нишкој бањи и могу да кажем да ми је пријало и било ми је одлично: и боравак, и лечење, и храна, и смештај, све је било баш како треба. Рекли су ми да не могу сваке године да се пријављујем, него сваке четврте, и ја сам

ове године поново предала за бању. Пензија ми је мала, немам ни пуних петнаест хиљада, а дуго година већ имам проблема са срцем и високим крвним притиском па ми боравак у бањи на ваздуху и терапије које прописују лекари јако пријају. Али, неки моји пријатељи и комшије кажу да ја немам право ове године да опет идем бесплатно него тек следеће. Ја сам ипак предала сву потребну документацију за бању и мислим да сам у праву, јер ако сам била 2006, следеће три, значи 2007, 2008,

и 2009. нисам се пријављивала и сада је четврта година, па значи имам опет право на бању. Да ли је то тачно и могу ли да се надам да опет ове године добијем бању?

Унапред захвална ваша редовна читатељка

**В. Јовановић,
Ресник**

Одговор: Ви сте потпуно у праву.

Били сте 2006. године, па следеће три године нисте и ова сада је четврта када имате право да опет конкуришете. Што се примања тиче, испуњавате услове, али ипак није савим сигурно да ћете ове године добити бесплатан боравак у бањи. Без обзира на то што испуњавате све услове, места је увек много мање него заинтересованих пензионера који испуњавају услове, а увек има и оних који до сада нису користили ову погодност па и о томе мора да се води рачуна.

Некад и сад

Осигурање пољопривредних радника

Према посебном члану Закона о осигурању радника, осигурање пољопривредника је требало да се уреди и посебним статутом – најкасније до 1. јула 1923. године, а на исти начин као осталим радницима. Оно, међутим, ни до данас није проведено. На тај начин је великом броју пољопривредних радника ускраћена бенефиција, коју осигурање радницима пружа, а из осигурања је отпао велики број радника, особито на подручју војвођанских уреда, који се не може тачно оценити. (Петнаест година Средишњег уреда за осигурање радника, 1938, Загреб)

Осигураници пољопривредници

Законом о пензијском и инвалидском осигурању, као што је познато, предвиђене су три категорије обавезно осигураних лица: запослени, особе које самостално обављају делатност и пољопривредници. У групу осигураника пољопривредника спадају:

1. Лица за која се, према закону, сматра да се баве пољопривредом (пољопривредници, чланови домаћинства пољопривредника и чланови мешовитог домаћинства) уколико нису осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, корисници пензија и на школовању;
2. домаћинством се, у смислу члана један овог става, сматра заједница живота, привређивања и трошења прихода остварених радом њених чланова, без обзира на сродство;
3. обавезно је осигуран носилац пољопривредног домаћинства, односно најмање један његов члан, док услове осигурања осталих чланова прописује Закон о пензијском и инвалидском осигурању.

Ј. О.

Захтев за инвалидску пензију

? Лекић Драган – Земун: Рођен сам 1951. године. Радни однос ми је престао после 29 година и 11 месеци и тренутно не радим. Инвалид сам III категорије већ 25 година и примам накнаду за телесно оштећење. Дијабетичар сам, имао сам две операције у стомаку и грудном кошу, лева рука ми је блокирана, а и десна је у зглобу шаке без функције 100 одсто. Шта ми је потребно од документације да бих остварио право на инвалидску пензију и коме да се обратим и предам захтев?

Одговор: Ако Вам је радни однос престао без Ваше сагласности, Ви као инвалид рада III категорије можете да остварите право на накнаду у висини 50 посто инвалидске пензије, након престанка права код Националне службе за запошљавање. Али, без обзира на то да ли ћете остварити право као инвалид рада ли не, можете поднети захтев за остваривање права на инвалидску пензију. Према Вашем писању се да закључити да постоје елементи за покретање поступка. Потребно је да попуните и поднесете захтев за инвалидску пензију и Образац 1 који попуњава ординирајући лекар са предлогом да код Вас постоји потпуни губитак радне способности. Уз Образац 1 прилаже се комплетна медицинска документација, а пре свега све отпусне листе после болничких лечења, као и нови налази лекара специјалиста које Вам наложи да прибавите Ваш ординирајући лекар. Поред тога, потребно је да приложите опис послова које сте обављали док сте радили, као и другу документацију која Вам је таксативно набројана на обрасцу захтева за инвалидску пензију. Ако лекар вештак утврди да код Вас постоји потпуни губитак радне способности, остварићете право на инвалидску пензију. Ако не, у случају новог погоршања здравственог стања можете покушати поново да остварите то право. Захтев за инвалидску пензију можете да поднесете у Служби Филијале Београд, Булевар уметности 10, Нови Београд.

Бенефицирани стаж

? Зорка Јевтић – Краљево: Рођена сам 1956. године, а запослила сам се 1. 9. 1978. у МУП-у Србије. Од јануара 2006. године имам бенефицирани радни стаж, мислим три месеца на годину. Уписан ми је и радни стаж за рођење трећег детета у трајању од две године. Молим Вас да ми одговорите када стичем услов за одлазак у пензију.

Одговор: Без обзира на то што радите у МУП-у Србије и од 2006. године на пословима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем, не испуњавате услов за остваривање права на старосну пензију. Напомињемо да се стаж са увећаним трајањем рачуна само под условом да сте на тим пословима радили најмање 10 година, а периоди боловања се не рачунају у време проведено на раду са увећаним трајањем. Ви стажа осигурања у ефективном трајању имате

32 године и осам месеци, закључно са 30. 4. 2010. године. Две године посебног стажа по основу рођења трећег детета не улазе у потребан стаж од 35 година стажа осигурања да бисте раније остварили право на старосну пензију, већ се само додају Вашем стажу приликом остваривања права на пензију.

Због измене законских прописа, највероватније од 1. 1. 2011. године повећаваће се стаж потребан за испуњење услова, и то четири месеца на

ВИ ПИТАТЕ
„ГЛАС
ОСИГУРАНИКА“
ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

годину, тако да ћете Ви услов за пензију испунити тек 1. 9. 2013. године, када ћете напунити потребних 36 година стажа осигурања. Бенефицирани стаж Вам се ни тада

неће рачунати јер још нећете имати 10 година проведених на пословима са увећаним трајањем, уколико се не измени садашњи члан 54 Закона о ПИО.

Породична пензија

? Иван Карајовић: Пишем Вам у име моје таште. У моменту смрти супруга 2001. године имала је 41 годину живота. Годину дана раније је остала без посла након више од 14 година рада. Супруг је имао више од 25 година радног стажа. Да ли је тачно да она и са навршених 50 година живота нема право на породичну пензију?

Одговор: Из писма се не види да ли је неко од деце Ваше таште било корисник породичне пензије после смрти оца. Ако јесте, и ако је она до краја коришћења породичне пензије детета навршила 44,5 године живота, могла би ове, 2010. године да оствари право на породичну пензију.

Ако нико до сада није био корисник породичне пензије по смрти таштиног супруга, тачно је да она не може да

оствари право на породичну пензију, без обзира на то што је сада навршила 50 година живота јер нису испуњени законски услови, тј. у моменту смрти супруга није имала 44,5 године живота. Од 2011. године, када на снагу ступи нови Закон о ПИО, биће потребно да је супруга у тренутку смрти брачног друга имала 45 година живота и та граница се највероватније неће мењати за дужи временски период.

Брак – услов за породичну пензију

? Нестор Лукић – Београд: Рођен сам 1936. године, старосни сам пензионер. Будући да сам лошег здравља, о мени брине моја невенчана супруга. Она је у радном односу и за годину дана имаће своју пензију која јој неће бити довољна за живот. Постоји ли начин да она преузме моју пензију у случају да ја пре умрем. Да ли је једино решење венчање и колико дуго морамо бити у браку да би она остварила право на породичну пензију?

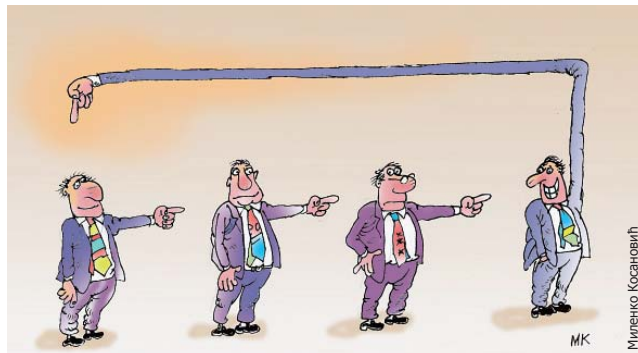
Одговор: Једини начин да обезбедите невенчану супругу да једног дана у случају Ваше смрти прима породичну пензију јесте да склопите брак с њом. Наше законодавство за сада не прописује колико треба да траје брачна заједница да би

брачни друг остварио право на породичну пензију. Чињеница да само брачни друг може да оствари право на породичну пензију, тј. да је брак основ и услов за добијање породичне пензије, неће се мењати изменама Закона о ПИО.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	АМЕРИЧКИ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ	КУЊНИ ШПАЈЗ	СТАРО ДОБА, АНТИКА	ВРСТА МЕДИ- ТЕРАНСКОГ ДРВЕТА	ПОСТУПАК БОЈАДИСАЊА ТКАНИНЕ	ОСТРВО У ДАНСКОЈ	ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ
ДЕО ЖЕНСКО ОДЕЋЕ (МН.)							
ИСТАКНУТИ ДЕО ГРАЂЕВИНЕ							ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ
ВОЂА КОЗАКА (МН.)							
ПРИПОВЕДАЧ (ЛАТ.)							
УШЋЕ, УВИРАЊЕ					СИМБОЛ УГЉЕНИКА	ДЕСЕТО СЛОВО СИДРО, ЛЕНГЕР	
МАЛА РАНА							ОРУЖАНИ СУКОБ НАРОДА
ОЗНАКА ИН- ТЕНЗИТЕТА		ПРВАК, ШАМПИОН КРМАНОШ, КОРМИЛАР			НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЗАВРШИТИ ОРАЊЕ		
ВИША КВАЛИФИКА- ЦИЈА			ПЛЕТЕНИЦА				
ЖЕТЕЛАЧКО ОРУЂЕ			ПОЧЕТАК (СКР.)		ЋЕРКИН МУЖ РЕКА НА САРДИНИЈИ		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДЕО АУТОМО- БИЛА ПРАШИНА						ОПУШАК ЦИГАРЕТЕ
МЕСТО У ВОЈВОДИНИ						ОЗНАКА ЧЕЛИКА КУХ. ПРИБОР (МН.)	
ИСТА СЛОВА			ИТАЛИЈАН. ГЛУМИЦА, ЂОВАНА ПОДСМЕХ				
ОЗНАКА АМПЕРА		СТРАНА СВЕТА ВРСТА ТКАНИНЕ					
НАРКОТИЧНО СРЕДСТВО							ПАПИН ГОДИШЊИ ПРИХОД (МН.)
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА ВЕКЕТАЊЕ КОЗЕ			ДРЖАВА У АЗИЈИ	СИМБОЛ КАЛЦИЈУМА ТИТУЛА НА ТИБЕТУ		
ЗАМЕНА ПРИРОДНЕ ВАНИЛЕ							
МУСЛИМАН- СКО ЖЕНСКО ИМЕ						ПРВО СЛОВО АЖНШТАЈ- НИЈУМ	
НЕВРЕМЕ (ТУР.)							
ЈУЖНО ВОЂЕ (МН.)							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: оморика, Радован, икебана, јела, ал, ето, Оли, на, Анит, т, аласи, прт, ак, боа, Ота, аз, кси, ребра, т, олуц, не, мет, тар, ен, лето, тенисер, атаман, ритинар, Атина, Дени Кеј

Молим за реч

Имамо ми на свако питање прави одговор. Али, шта вреди кад су питања погрешна.

Србија је изашла из рецесије. Ако не верујете, питајте оних 760.000 незапослених.

Пензионери већ формирају редове пред самопослугама. Кад им априла идуће године буду одмрзнуте пензије, моћи ће да купе хлеб и млеко.

Имамо ми Министарство за животну СРЕДИНУ, а народ не може да састави крај с крајем.

Лидери странака дају свој допринос трговини. Стално тврде пазар.

Прође Дан рада, прође Дан победе. До нових радних места и нових победа мораћемо да чекамо још годину дана.

Свет више нема проблема с вулканском лавом, али ми и даље кубуримо с ловом. Пардон, без лове.

У Београду има још 60 кладоница у непосредној близини школа, па ћемо морати да пресељавамо школе.

На телевизији пише да је РТС власништво грађана Србије, мада ја још ни динар нисам видео од ТВ претплате.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Ако су проблеми на старту велики, шта нас тек на циљу очекује!

Добро је некад бити и неписмен. Бар не видите кад вам се лоше пише.

Један политичар је изјавио: „Слободно ме блатите. Имам реуму“!

Тек сад видимо да су многе ствари легле. Нарочито паре на приватне рачуне.

Пробили су ми бубне опне они који се стално бусају у прса.

Шта ми вреди што сам писмен кад не умем да читам између редова.

Ако село не заливамо кредитима, брзо ће нам пресушити храна.

Позориште нам је у процвату. Не оскудевамо у драмама.

Душан Старчевић

Да ли сте знали ...

... да је највиши град на свету Ласа на Тибету са надморском висином од 3.612 метара?

... да половина људске популације зарађује око пет одсто светског богатства?

... да је 1626. године холандски досељеник Петер Минут откупио Менхетн од Индијанаца за шарене

огрлице у вредности од 25 долара?

... да се најкраћи рат у историји одвијао између Занзибара и Енглеске 1896. године? Занзибар се предао после 38 минута борбе.

... да би књига просечне величине са именима свих инсеката, а на нашој планети постоји више од 900.000 познатих врста, имала око 6.000 страна?

... да се рика лава може чути на даљини од осам километара?

... да је на Аљасци дозвољено убијање медведа, али да је буђење медведа због

фотографисања забрањено?

... да је најдужа железничка пруга на свету Транссибирска железница која спаја Москву са Владивостоком? Она је дугачка 9.297 километара.

... да број аутомобила на свету расте три пута брже од раста наше популације?

... да је америчка влада 1969. године донела закон који чини илегалним сваки контакт грађана са ванземаљцима или њиховим возилима?

... да у просеку 100 људи годишње у свету умре услед гушења хемијским оловкама?

... да су у Финској били забрањени цртани филмови са Пајотом Патком јер он не носи панталоне?

Криза у кризи

Уморни од ношења Србије у души, велики патриоти су је стрпали у цеповете!

Ако бациш карактер под ноге, можеш да надмашиш себе.

У време политичких промена висе празни рамови на зиду.

Градска управа нам је увела еколошке контејнере. Сада нам је здрава и секундарна храна.

Јаловина на површини сразмерна је богатству подземља.

Непознати починиоци стасали нам у познате бизнисмене.

За грешке из прошлости политичари се не осећају кривим. Народ је то већ платио!

Само ми имамо кризу у кризи. У томе се издвајамо од осталог света.

И транзиција је револуција у којој се пуца – на крупан капитал.

Све нам недостаје! Као у подземљу да је нестало.

Живан С. Филиповић

